

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 50 • nr. 6 • juni 2014 • € 1,75 • www.sp.nl

GEKOZEN

ANNE-MARIE MINEUR EN DENNIS DE JONG

MEGASCHERMEN IN FAVELA'S

DE NIEUWE WETHOUDERS-DIVISIE VAN DE SP

Arend van Dam

ARCHITECTUURPRIJS

De Moed, het partijkantoor van de SP, is genomineerd voor de Architectuurprijs Amersfoort 2014 in de categorie 'middel-grote projecten'. Er komt een vakjury-prijs en een publieksprijs. Stemmen kan op:

 www.architectuurprijsamersfoort.nl

★ ROOD

jong in de SP

**BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID?
SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE
JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!**

MELD JE NU AAN VOOR DE ROOD ZOMERSCHOOL!

De afgelopen maanden zijn veel jongeren lid geworden van ROOD. Ben jij ook een nieuw lid? Of ben je van plan om lid te worden? Maak dan kennis met ROOD tijdens de jaarlijkse Zomerschool. Die vindt plaats van 12 t/m 17 juli. Het thema is dit

jaar 'De macht van mensen'. Met sprekers als econoom Alfred Kleinknecht, directeur van Buurtzorg Nederland Jos de Blok en SP-Kamerlid Renske Leijten wordt het een interessante en gezellige week. Aanmelden kan door 85 euro over te maken op

rekeningnummer NL35RABO0321512812, ten name van Rood jongeren in de SP. Vermeld hierbij je naam, je lidnummer en 'zomerschool'. Mocht je vragen hebben, stuur dan een e-mail naar rood@sp.nl

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Robert de Klerk
Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Claire Jansen
Ronald Kennedy, Rein Kooyman
Sander van Oorspronk
Karen Veldkamp, Cees Wouda

Illustratie cover: Karen Veldkamp
(samenvoeging van twee foto's)

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen
Kees Willemsen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

**Abonnementen- en
ledenadministratie**
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

**De Tribune in
gesproken vorm**
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

IN DIT NUMMER

Renske Leijten

'Ik ben en blijf wie ik ben'

6

Europese verkiezingen

Beste uitslag ooit

10

Brazilië

Het WK van de armen

14

Zuid-Afrika

Prille democratie zonder Mandela

20

SP-wethouders

Geen feestfunctie, maar toch genieten

24

4 Desastreuze onderwijsplannen

23 Succes voor de schoonmakers

28 LinksVoor: John Kusters durft nog Zwarte Piet te spelen

29 Sharon leest 'De Cirkel'

16-19 Nieuws **30** Brieven **31** Puzzel

32 Theo de Buurtconciërge

COLUMN

Hulde aan de helden

'Ik heb nooit problemen met de artsen of verpleegkundigen, maar wel met mijn schoonmaakbazen. Die knippen me uit en behandelen mij als grofvuil.'

Dat is stevige taal. Ik hoorde het uit de mond van iemand die schoonmaakt in het ziekenhuis, op een bijeenkomst waar het onderhandelingsresultaat na de schoonmaakacties werd besproken. Het werd een mooie bijeenkomst. Vol strijdlust en opgeheven hoofden. En terecht, na tien weken staken hebben de schoonmakers een mooi succes geboekt.

De schoonmakers knokten voor respect, doorbetaling bij ziekte en een beter loon. De gevolgen hebben we allemaal gezien. De treinen werden steeds viezer en op stations stapelde het afval zich op. Als de schoonmakers er niet zijn, merk je pas echt wat een troep we maken op het werk en in de trein.

De afgelopen weken heb ik regelmatig op actiebijeenkomsten de schoonmakers een hart onder de riem gestoken. Het is toch doodnormaal dat je gewoon doorbetaald wordt als je een dag ziek bent?

Gelukkig ligt er na tien weken vol acties een mooi onderhandelingsresultaat. Daar mogen de vakbond en de schoonmakers trots op zijn! Een beter loon en op termijn gewoon doorbetaling bij ziekte. Een goed resultaat en weer een bewijs dat actievoeren helpt.

Het zal weer even wennen zijn als we weer in goed schoongemaakte treinen reizen. Het zal de waardering voor de inzet van de schoonmakers alleen maar ten goede komen. Een mooie volgende stap zou zijn om de schoonmakers in dienst te nemen bij de bedrijven die nu nog hun 'opdrachtgever' zijn. Die strijd gaat dus door, maar voor nu feliciteer ik de schoonmakers van harte met hun overwinning.

Emile Roemer
fractievoorzitter SP

SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk slaat op de 'Kop van Jet' tijdens een actie van studentenvakbond LSVb.

WIE RIJK IS, MAG SLIM ZIJN

De basisbeurs voor nieuwe studenten wordt afgeschaft en in plaats daarvan komt er een leenstelsel. Dit vloeit voort uit een deal van D66 en GroenLinks met de kabinetspartijen. De gevolgen zijn desastreus.

JE ZIT OP DE MIDDELBARE SCHOOL en je denkt na over wat en waar je straks zou willen gaan studeren. Als je eindexamen nadert maakt je een keus en je diploma verschaft je toegang tot het hbo of de universiteit. Decennialang zag voor massa's jongeren het pad naar het hoger onderwijs er ongeveer zo uit. Ook voor SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk. 'Ja, zo ging het bij mij ook. Zo'n dikke vijftientig jaar geleden was de toegang

tot hoger onderwijs niet afhankelijk van je portemonnee. Je kon gaan studeren, want je kreeg een studiebeurs. Nu de basisbeurs wordt weggehaald heb je als student twee mogelijkheden. Of je gaat meer werken, wat ten koste gaat van je studie, of je gaat helemaal niet meer studeren. Dat laatste geldt voor tien- tot dertigduizend jongeren, zo tonen onderzoeken aan. Voor Jasper van Dijk wordt met de onder-

wijsdeal tussen kabinet en D66 en GroenLinks een oud spookbeeld werkelijkheid, namelijk: studeren als voorrecht voor de rijken. 'Wie rijk is mag slim zijn', concludeert Van Dijk. Even een paar cijfers. Een hbo- of universiteitsstudent die op kamers woont krijgt nu een basisbeurs van een kleine 280 euro per maand, een thuiswonende student ongeveer 100 euro. Een aanvullende beurs bedraagt

maximaal 258 euro per maand. Het schrappen van de basisbeurs gaat betekenen dat studenten veel hogere schulden gaan opbouwen, volgens Jasper van Dijk gemiddeld 15.000 euro extra – rente niet meegerekend. ‘Alles bij elkaar gaat het al snel om een totale schuld van 30.000 tot 50.000 euro.’

Onderwijspartij?

En dan te bedenken dat het leenstelsel feitelijk gedoemd was tot mislukken. Want tot voor kort – om precies te zijn: tot voor de Europese verkiezingen (!) – was er geen steun voor het leenstelsel. Onderwijsminister Jet Bussemaker (PvdA) beet in december nog in het stof met haar wetsvoorstel voor het leenstelsel, omdat de oppositie, inclusief D66 en GroenLinks, het niet zag zitten. Zodat er geen zicht was op een meerder-

heid in de Eerste Kamer. Maar deze twee partijen sloegen toch aan het onderhandelen met het kabinet. Met als resultaat dat het leenstelsel er alsnog komt. ‘Er zijn wel aspecten in de deal die wij op zich ondersteunen,’ zegt Jasper van Dijk: ‘De ov-kaart voor mbo’ers vinden we goed, evenals de verhoging van de aanvullende beurs. Maar de prijs daarvoor is de afschaffing van de basisbeurs en dat is volstrekt onacceptabel. Ongelooflijk dat partijen als D66, GroenLinks en ook de PvdA dit willen.’

De Landelijke Studentenvakbond (LSVb) sprak bij monde van voorzitter Jorien Jansen van ‘onacceptabele gevolgen’ van een ‘ridicueel plan’. De jongerenafdelingen van het CDA (CDJA), ChristenUnie (Perspectief) en de SP (ROOD) zijn naar eigen zeggen ‘helemaal klaar’ met D66. ‘Het is voor eens en voor altijd duidelijk dat D66 volstrekt ongeloofwaardig is als ze zichzelf nog als onderwijspartij profileert’, zegt Maarten van Ooijen van Perspectief. Julius Terpstra van CDJA: ‘Het is nu kiezen voor een torenhoge studieschuld of onder je niveau aan de slag op de arbeidsmarkt.’ Lieke Smits van ROOD: ‘D66 ziet studeren alleen als een investering in jezelf. Wij zien het als een investering in de hele samenleving. Dus moeten we daar gezamenlijk voor betalen en de drempel voor jongeren om te gaan studeren zo laag mogelijk houden.’ Jasper van Dijk: ‘Ook Jet Bussemaker redeneert: als je nu studeert, krijg je later een goede baan en dan kun je je studieschuld wel terugbetalen. Investeren in je toekomst heet dat dan. Wij zeggen daarentegen: niet alleen het individu, maar de hele maatschappij heeft baat bij hoger opgeleiden. En als jij straks een goede baan hebt en veel geld verdient, betaal je aan de maatschappij terug door meer belasting te betalen.’

Maar het argument voor het leenstelsel was toch dat er op deze manier geld vrijgemaakt kan worden voor meer docenten en opleidingen, kortom voor kwaliteit? Lieke Smits: ‘Natuurlijk zijn wij ook voor kwaliteit, maar wat schiet je op met kwaliteitsverbetering in het onderwijs als je de toegankelijkheid ervan ondermijnt?’

Op 28 mei uitten de jongeren hun ongenoegen op het Plein in Den Haag. Dat gebeurde met posters in D66-huisstijl met de tekst: ‘Studeren. Nee. Torenhoge Studieschuld. Ja. D66.’

Het mocht niet baten. Enkele uren later werd de gewraakte deal gesloten. •

tekst Rob Janssen
foto Sander van Oorspronk

COLUMN

Flexibel, -er, -st

‘Ik was veertien en zo klein dat ik de portier aan de andere kant van de balie niet kon zien’, aldus mijn oude overbuurman. Hij vroeg om werk bij Zwanenberg. Het was nog de tijd van de dagloners, en van het stukloon. Veel strijd is er sindsdien geleverd om arbeiders fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden te geven, bijvoorbeeld een vast dienstverband na een proeftijd van twee weken.

Het was oud-minister van Sociale Zaken Melkert (PvdA) die in de jaren negentig van de vorige eeuw – de paarse periode – de wet ‘Flexibiliteit en zekerheid’ door de Kamer loodste. De wet verschaftte weinig tot geen zekerheid; het ging er vooral om zogenaamde ‘flexibiliteit’ van werknemers te eisen.

Flexibiliteit. Wie wil er nou niet flexibel zijn? Het tegenovergestelde is immers star en stram. Daarom is die term zo geraffineerd gekozen. Alleen nog contracten voor bepaalde tijd; oproepkrachten; min-maxcontracten; nul-urencontracten; payrollcontracten; werken als uitzendkracht, gedetacheerde of zzp’er. Dat is wat onder ‘flexibiliteit’ op de arbeidsmarkt wordt verstaan. Vooral van jonge mensen wordt verwacht dat ze dit soort werk accepteren, werk zonder enige zekerheid. Eigenlijk is ‘flexibel’ werken: klaar staan als je baas dat wil.

In 1996 had zestien procent van de werknemers een ‘flexibele’ baan. De verwachting is dat dit over een paar jaar zal gelden voor ruim één op de drie werknemers (35 procent). Fatsoenlijk werk voor een fatsoenlijk loon met een fatsoenlijk contract wordt steeds meer van regel tot uitzondering. Het taboe op uitbuiting is aan het vervliegen.

In Elsevier van 17 mei schrijft Jean Dohmen: ‘De Oost-Europese werknemers drukken ons met de neus op de feiten. Een discussie over het salarisniveau in het rijke westen is daarom vroeg of laat onvermijdelijk. Het taboe op lagere lonen moet op de helling.’

Onze beschaving wordt op tal van manieren bedreigd. Ons past waakzaamheid en bereidheid de strijd aan te gaan.

Jan Marijnissen

RENSKE LEIJTEN

'ALS JE JEZELF BELANGRIJK GAAT VOELEN, HOOR JE NIET THUIS IN DEN HAAG'

Tweede Kamerlid Renske Leijten is moeder geworden. Even geen politiek aan haar hoofd, het beviel haar wel. Maar na zestien weken zwangerschapsreces gaat ze weer vol aan de bak. Zorgverzekeraars, maak je borst maar nat, want aan strijdvaardigheid heeft Renske niets ingeboet.

DE TRIBUNE GAAT op kraamvisite. Op vrijdag 14 maart zette Renske Leijten een jongetje op de wereld en ze is er nog helemaal mee in de wolken. Het kereltje heet Rein, woog bij de geboorte vier kilo en begint te lachen als zijn moeder lieve woordjes prevelt. Het dressoir in de woonkamer van de benedenwoning aan de rand van het Haarlemse stadshart staat vol knuffels, waaronder de koe, het beeldmerk van de Partij voor de Dieren. 'De reacties waren hartverwarmend, we kwamen vazen tekort voor alle bloemen. Ja, ook onze politieke tegenstrevers wensten ons veel geluk met Rein. Bij een geboorte vallen alle verschillen even weg, dan gun je elkaar het allerbeste.'

Aanvankelijk vroeg Renske zich af hoe ze haar tijd zonder het werk zou doorkomen. Maar dat viel alles mee. 'Sinds de baby er is, heb ik me geen seconde verveeld. Er valt altijd wel wat te doen. Ik moet eerlijk bekennen dat ik de Haagse sores niet heb gemist. 's Avonds was ik te moe om naar Pauw en Witteman te kijken.'

Ze staat weliswaar niet te trappelen van ongeduld om aan de slag te gaan, maar aan haar motivatie mankeert niets. 'Het verlof had best wat langer mogen duren, ik bouw mijn terugkeer behoedzaam op. Geen zin? Dan maak ik maar zin. Ik zie wel als een berg tegen de kinderopvang op. Voorlopig kan Rein bij mijn vader of moeder terecht. Aan hen durf ik hem ongezien mee te geven. Na de zomer zien we wel. Mijn man Daniël werkt hier in de buurt, bij poppodium Het Patronaat. We zullen er alles aan doen om ervoor te zorgen dat er zo vaak mogelijk iemand van ons thuis is en als het echt niet anders kan, neem ik Rein gewoon mee.

Met hem in een draagzak naar een actie of demonstratie, moet kunnen.'

› Hoe heb je die vier maanden zonder politiek ervaren?

'Ik had er geen bemoeienis mee, maar daarmee was mijn betrokkenheid natuurlijk niet verdwenen. Oekraïne, de oorlogsgebieden in de wereld: je zult als ouder maar onder zulke mensonwaardige omstandigheden moeten leven, terwijl je ook de vreugde over de geboorte van jouw kindje voelt. Ik ben echt bevoorrecht en dat gun ik alle vaders en moeders. Wij zijn niet rijk, maar hebben meer dan voldoende en kunnen onze zoon in vrijheid opvoeden. En dan hoor ik op de uitslagenavond van de gemeenteraadsverkiezingen Wilders iets roepen over minder Marokkanen. Rein was vijf dagen. In het land dat Wilders voor ogen heeft, wil ik hem niet op laten groeien.

Ik heb de verkiezingen op afstand gevolgd, als gewone burger, en het viel mij op dat het veel over de zorg ging. Eindelijk! Waar wij al jaren voor waarschuwen, de kaalslag in de zorg, stond opeens centraal. Je zag een draai in de media, de publieke opinie kantelt en dat is volstrekt logisch, want de zorg staat in al zijn geledingen zwaar onder druk en iedere burger heeft of krijgt er vroeg of laat mee te maken. De ontwikkelingen zijn ronduit gevaarlijk en dat besef dringt bij steeds meer mensen door. Dat komt mede omdat de SP er consequent op blijft hameren, in Den Haag en vooral in het land.

Verder ben ik heel trots op Emile Roemer. Oké, het ging om de lokale politiek, maar Emile stond er toch maar weer na de teleurstelling van de laatste Tweede Kamerverkie-

zingen. Ik heb me er vreselijk aan gestoord dat er toen aan Emile werd getwijfeld. Die kritiek gaat je niet in de kouwe kleren zitten. Emile laat zich niet wegdrücken, hij doet het voortreffelijk en iedereen houdt van Emile. Ik heb hem meteen een sms'je gestuurd. Wat een fantastisch resultaat, de afdelingen hebben geweldig werk verricht en de SP zit nu in tientallen colleges. Wij hebben meer macht en invloed gekregen en hoe belangrijk dat is, hebben onze wethouders in de vorige gemeentebesturen wel bewezen. Wacht even, ik hoor de baby...'

Dat moeten de oren van een moeder zijn. Renske verontschuldigt zich. 'Ik denk dat hij honger heeft.' Terwijl zij het jongetje voedt, rookt het kraambezoek een sjekkie in de zonovergoten achtertuin van het in 1939 gebouwde rijtjeshuis. Het oog valt op de houten balkonnetjes, de drie katten zoeken de schaduw op. Verkeerslawaaï dringt er niet door, wel waaien flarden van zoete moederwoordjes naar buiten. Als Rein zijn buikje vol heeft, mag hij in een wipstoeltje zitten. Een flinke baby, type Hollands welvaren, met een guitig lachje en onderzoekende ogen.

Renske: 'Waar waren we gebleven? De Tribune weet het eventjes niet meer. Eh, o ja, de SP-wethouders... 'Precies, onze wethouders hebben de afgelopen vier jaar aangetoond dat de SP wel degelijk in staat is om te besturen. Uiteraard krijgen wij niet meteen alles voor elkaar en moet je soms tegen je zin instemmen met besluiten, maar we doen mee, hebben invloed én zullen altijd naar de burgers blijven luisteren. Voor hun belangen komt de SP op, daar is het ons allemaal om

te doen. Het cynisme over de Haagse politiek vind je niet in die mate terug op lokaal niveau, daar werken partijen veel meer constructief samen. Ze stappen gemakkelijker over verschillen heen. In gemeenten zijn problemen veel concreter, daar gaat het over basisvoorzieningen, armoedebestrijding, huisvesting en de woonomgeving.'

Renske Leijten staat bekend als een gedreven politica, die als dat nodig is vol het debat in gaat en zich niet snel de mond laat snoeren. De zorgportefeuille is haar op het lijf geschreven. Naast de drie dagen per week in de Tweede Kamer trekt zij kriskras door het land om met direct betrokkenen te praten. Ze is bepaald niet zuinig met werkbezoeken, beschikt over een antenne voor misstanden in de zorg en deinst niet terug voor een interpellatie. Ze zit niet omwille van de functie in Den Haag: 'De Tweede Kamer is voor mij

niet het doel, maar een middel. In Den Haag zie je politici veranderen als er wat al te vaak de deur voor hen wordt opengehouden, dan gaan ze zichzelf belangrijk voelen. Als dat gebeurt, hoor je er niet thuis.'

Vanuit haar positie als Kamerlid maakt Renske zich sterk voor de werknemers in de zorgsector en voor het groeiend aantal Nederlanders voor wie fatsoenlijke zorg onbereikbaar dreigt te worden. Ze gruwelt van de tweedeling in de maatschappij en laat geen gelegenheid onbenut om haar afschuw daarover uit te spreken.

› **Aanvankelijk zag jij het woordvoerschap over de zorg niet zitten, toch?**

'Ik kwam in november 2006 in de Tweede Kamer, de SP had toen 25 zetels. Jan Marijnissen en Agnes Kant vroegen wat ik wilde. 'Alles behalve Zorg en Financiën,' zei ik. Het werd Jongeren, Studenten en Sport.

Nou, dat viel vies tegen. Ik merkte direct dat in Den Haag alles heel traag verloopt, zeg maar gerust stroperig. Zes weken wachten op het antwoord op een vraag, dat is nog steeds niets voor mij. Ik verveelde me de pestpokken, werd er ongelukkig van. Toen vroeg Agnes mij of ik de debatten over de Wet maatschappelijke ondersteuning van haar over wilde nemen, haar portefeuille zat propvol. Dat heb ik samen met Henk van Gerven gedaan. De zorg bleek mij goed te liggen. Dat komt omdat het een mensenonderwerp is. Het gaat iedereen aan. De zorg is inmiddels mijn missie geworden, knokken met en voor mensen, dat doe ik het liefst. Ik vind "zorgvraag" een naar woord, alsof je erom vraagt. Je verkeert liever in een situatie waarin je geen zorg nodig hebt, niemand zit erop te wachten. Zorg wordt als een bedrijfseconomisch product beschouwd, de mens is uit beeld verdwenen. Ik doe er alles aan om de sector tot andere inzichten te brengen, al praat je vaak tegen een muur en gaat alles tergend langzaam: twee stappen vooruit, drie stappen terug. Uiteindelijk zullen ze daar toch over na moeten denken, om zich te wapenen, want een grote meerderheid

'Bij een geboorte vallen alle politieke verschillen even weg'

Renske Leijten (35) studeerde Nederlandse Cultuur en Letteren in Groningen. In 2002 werd ze lid van de SP. Een jaar later stond ze aan de wieg van de Groningse ROOD-afdeling, de jongerenorganisatie van de SP waarvan zij later landelijk voorzitter zou worden. Zoals het een SP'er betaamt, voerde ze actie, bijvoorbeeld tegen de oorlog in Irak. Ze deed mee aan kraakacties.

De veelbelovende Renske werd voor de SP gewonnen door Jan Marijnissen. In oktober 2004 vroeg Jan haar in een persoonlijk gesprek in een Utrechtse pizzeria hoe het zat met haar aspiraties. Bedenktijd kreeg ze niet. Jan wilde nog diezelfde avond duidelijkheid. Een halfjaar later begon zij onder toezicht van Jan te werken voor de Kamerfractie. In november 2006 kwam Renske in de Tweede Kamer.

In 2010 nam zij de verdediging van Wmo-initiatiefvoorstellen van Agnes Kant over. Die voorstellen (over basistarieven in de huishoudelijke verzorging en het schrappen van verplichte aanbesteding in de thuiszorg) werden aangenomen. Sindsdien is zij woordvoerder Zorg, samen met Henk van Gerven die het woord voert over kwesties rond artsen en ziekenhuizen.

Renske is lid van het partijbestuur en bij de verkiezingen in september 2012 was zij de *running mate* van Emile Roemer.

van de bevolking deelt de visie van de SP, dat kunnen ze niet blijven negeren.'

De thuiszorg, sluiting van verpleeghuizen en zorgcentra, het korten op de AOW als een kind bij een hulpbehoevende ouder intrekt om mantelzorg te verlenen, het eigen risico, Renske vat alle onzalige maatregelen en voornemens kernachtig samen: 'Het is pure bullshit, het zijn ijskoude bezuinigingen waarvan de minder draagkrachtigen de dupe worden. Hoezo is de AWBZ onhoudbaar vanwege de kosten? De premies worden voor andere doeleinden gebruikt, het kan en moet anders. Thuis- en ouderenzorg komen niet uit de lucht vallen. Die collectieve voorzieningen waren broodnodig. Als daar het mes in wordt gezet, keren de problemen van destijds terug. En wie willen er bezuinigen? De welgestelden, degenen die de zorg uit eigen zak kunnen betalen. Dit soort geluiden hoor je nooit in de debatten. Henk en ik denken na over hoe wij het onder de aandacht moeten brengen, over welke termen geschikt zijn, over de verhalen en de voorbeelden uit de dagelijkse praktijk.' Met het contact met de doelgroepen zit het

wel snor bij Renske Leijten. 'Ik ontvang veel reacties en mailtjes van mensen die zich aangesproken voelen door onze opvattingen en door onze bereidheid om ons echt voor hen in te zetten en actie te voeren. Ik moet zeggen dat ik mijn werk niet zou kunnen doen zonder de steun van onze afdelingen. We wisselen informatie uit, zij zetten mij op het spoor en ik hen. Er is veel feedback, ook in kritische zin. Dat is prima, dat houdt me scherp.'

› Wat doet de geboorte van een kind met het Kamerlid Leijten?

'Je bedoelt of ik me anders ga gedragen? Haha, Paul Ulenbelt zei dat het moederschap een vrouw zachter maakt. Ik ben en blijf wie ik ben. Ik sta erom bekend dat ik hard kan discussiëren. Nou, dat blijf ik doen als dat noodzakelijk is. Ik doe er gewoon alles aan om bij te dragen aan meer bestuursmacht en invloed voor de SP, zodat wij de kans krijgen om het zorgstelsel te repareren.'

Ups, Rein laat een boertje. Renske veegt zijn mondje schoon. 'Wat is een baby toch

vertederend.' Maar ook met een wolk van een baby staat Renske nog stevig met beide benen op de grond. 'Mag ik nog wat zeggen over de zorgverzekeraars? Zij krijgen steeds meer macht. Ziekenhuizen en afdelingen voor spoedeisende hulp sluiten, de vrije artskeuze staat op de tocht, dat gaat lijnrecht in tegen alles wat goed is voor de zorg. Wij moeten die macht breken en de zorg terugpakken. Door dit gedrag van de verzekeraars zal de wal ooit het schip keren en ik help met duwen. Ik hoop dat wij andere partijen kunnen overtuigen en dat ook zij de menselijke maat boven alles gaan stellen. De actiebereidheid onder de Nederlanders is groot als het om de zorg gaat, maar ze moeten wel de overtuiging hebben dat het helpt, dat de politiek luistert. Je hoeft als politieke partij niet bang te zijn voor mensen die de straat op gaan. Integendeel, we moeten samen optrekken.' •

tekst Robin Bruinsma
foto's Rein Kooyman

A photograph of a man with short, light-colored hair and glasses, wearing a dark suit jacket, a light blue shirt, and a red tie. He is shown in profile, looking to the right, and is holding a bouquet of green flowers. The background is dark with some ceiling lights visible.

EUROPESE VERKIEZINGEN

BESTE UITSLAG OOIIT, STRIJD GAAT DOOR

De SP boekte een behoorlijke winst bij de Europese verkiezingen en behoudt haar twee zetels in het Europees parlement. Bovendien is de partij qua stemmenpercentage nu de grootste op links, voor het eerst groter dan de PvdA. Maar hoe zijn krantenkoppen als 'Euroseptische partijen winnaars EU-verkiezingen' en 'Centrum blijft aan de macht' met elkaar te rijmen?

GEZELLIG IS IE ZEKER, die verkiezingsavond op 22 mei in De Moed in Amersfoort. De sfeer is uitstekend en daar is dan ook aanleiding toe: op basis van de exit-polls zou de SP drie zetels in het Europarlement pakken en bovendien in percentages de grootste partij op links worden. Bij deze Europese verkiezingen hebben meer mensen dan ooit op de SP gestemd, reden genoeg voor Emile Roemer om van een 'historische uitslag' te spreken. Maar lijsttrekker Dennis de Jong maant tot voorzichtigheid: het zijn immers exit-polls en geen definitieve uitslagen. De uitslag mag pas bekend gemaakt worden als alle landen naar de stembus zijn geweest, drie dagen later.

Op die zondag is het in Brussel tijdens een groots opgezette Europese verkiezingsavond een stuk minder gezellig en feestelijk. Weliswaar wordt met een knipoog naar het o zo verbindende motto van het Eurovisie Songfestival popmuziek ten gehore gebracht op het pleintje voor het Europees Parlement, maar als de eerste uitslagen binnenkomen vormen al die vertegenwoordigers en medewerkers van de afzonderlijke partijen toch weer snel hun eigen afzonderlijke, nationale groepjes. Met andere woorden: op het uur U kruipen zelfs de linkse Duitsers, Zweden, Portugezen et cetera gauw bij elkaar om op hun nationale tv-zenders de uitslagen en analyses te volgen.

Hoe dan ook, wat blijkt is dat de Eurokritische partijen flinke winst boeken in Europa, met voorop het Britse UKIP en het Franse Front National. Ook de SP groeit, maar verliest uiteindelijk de extra zetel die de eerdere exit-polls de partij hadden toegedicht. Onder de streep staat niettemin een stemmenwinst van 7,1 procent naar 9,6 procent en de positie van grootste partij op links. SP-lijsttrekker Dennis de Jong is daar terecht blij mee: 'Dit is de beste uitslag die de SP ooit behaald heeft bij Europese verkiezingen. Veel mensen hebben nee gezegd tegen deze EU, en dat maakt dat we de strijd tegen deze EU met kracht blijven voeren.'

'Geen echt Europa-debat'

Maar hoe gaat 'die strijd' er de komende vijf jaar uitzien? Wordt de strijd met deze Europese verkiezingsuitslag gemakkelijker of juist niet? Lijkt die vraag al lastig, wat dan te denken van de vraag waar deze verkiezingen nou eigenlijk over gingen. Volgens SP-secretaris Hans van Heijningen is daar makkelijk antwoord op te geven.

'Bij gebrek aan een heldere centrale vraag-

'Veel mensen hebben nee gezegd tegen deze EU'

stelling geeft ieder land een eigen invulling aan de verkiezingen voor het EP. In Mid- en Oosteuropese landen zien veel mensen de EU als een welkome buffer tegen de mogelijke dreiging van de grote Russische buur, al liggen de opkomstpercentages daar nog een stuk lager dan in Nederland. In de Zuid-Europese landen speelden de economische crisis, de werkloosheid en de bezuinigingspolitiek een centrale rol. Alleen in Griekenland leidde dat tot een spectaculaire overwinning van links. In Frankrijk, Groot-Brittannië en veel andere landen gaven de anti-EU en anti-migratiesentimenten de doorslag. Duitsland, als dominante kracht binnen de Unie, vormde het toonbeeld van stabiliteit, al waren ook de christen- en sociaaldemocraten niet bij machte de opkomst van de eurokritische partij *Alternative für Deutschland* te dwarsbomen.

In Nederland – en ook in Zweden – speelde de vraag of we meer of minder EU willen een belangrijke rol. Veel mensen vinden dat het veel te snel gaat met het overdragen van bevoegdheden aan de EU. Ze zijn bang dat hun banen en hun pensioenen op het

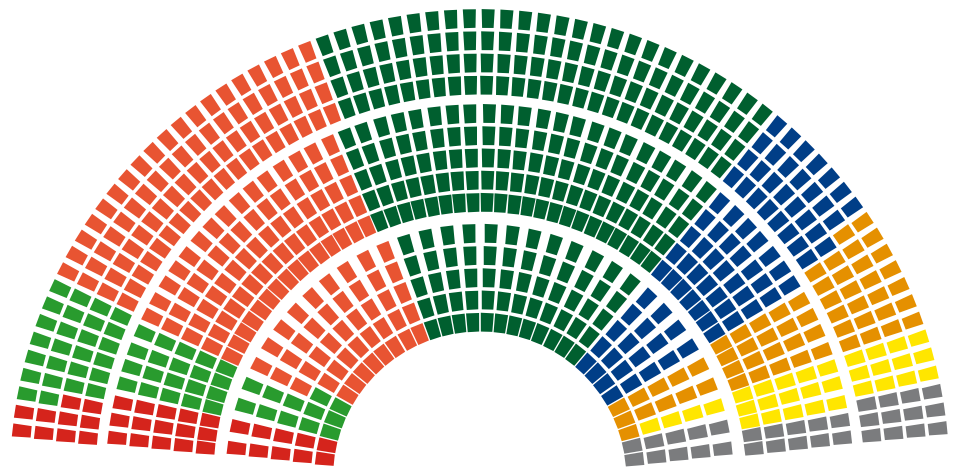
spel komen te staan', aldus Van Heijningen. 'Maar van een echt Europa-debat kwam tijdens de campagne weinig terecht. Bijna alle gevestigde partijen in ons land doen in verkiezingstijd flink, door te zeggen dat ze opkomen voor het Nederlands belang, terwijl ze in Brussel keer op keer voor de overdracht van bevoegdheden stemmen. De campagne ging over van alles, maar te weinig over de grote vraag of we er belang bij hebben om na de invoering van één munt ook één politieke unie te vormen en het beleid gelijk te trekken.'

Ontegenzeggelijk is extreemrechts, in al zijn verscheidenheid, sterk uit de bus gekomen bij deze verkiezingen. Een schrale troost daarbij is dat de PVV het veel minder goed heeft gedaan dan vijf jaar geleden. Om die opmars van extreemrechts te keren, zijn mooie praatjes over fatsoen en beschaving niet voldoende, volgens de SP-secretaris. 'Wij moeten laten zien dat we niet alleen in verkiezingstijd maar door de jaren heen met vrachtwagenchauffeurs, vrouwen in de thuiszorg, kleine zelfstandigen vechten tegen het beleid van de EU dat tot lagere

Anne-Marie Mineur en Dennis de Jong

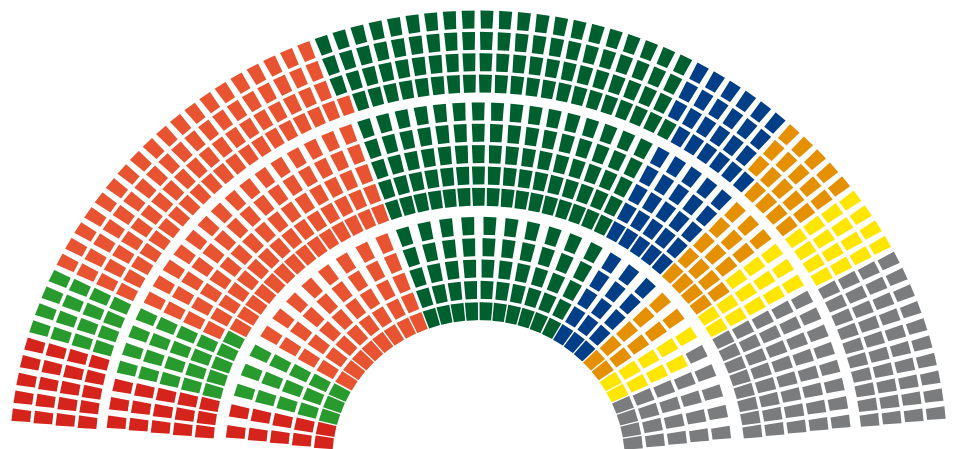
■ Links EUL/NGL (SP)	35
■ Groenen EGP-EVA (GroenLinks)	58
■ Sociaaldemocraten S&D (PvdA)	194
■ Christendemocraten EVP (CDA)	274
■ Liberalen ALDE (VVD en D66)	85
■ Conservatieven ECH (ChristenUnie)	57
■ Rechtsconservatieven EVD (SGP)	31
■ Geen fractie (PVV)	32

766 zetels (736 bij de verkiezingen van 2009, 766 sinds de toetreding van Kroatië in 2013)

Partij	Zetels	Percentage
CDA	5 (=)	15,0
PVV	4 (-1)	13,2
PvdA	3 (=)	9,4
VVD	3 (=)	11,9
D66	4 (+1)	15,4
GROENLINKS	2 (-1)	7,0
SP	2 (=)	9,6
ChristenUnie-SGP	2 (=)	7,6
PvdD	1 (+1)	4,2

Nederlandse zetelverdeling

Situatie na de verkiezingen van 2014, 751 zetels

lonen, werkloosheid en verlies aan koopkracht leidt. Ook moeten we blijven ageren tegen belastingfraude en –ontwijking en de bureaucratie en geldverspilling door de Europese instellingen. Door op te komen voor de belangen van de gewone mensen en daar samen met hen voor te vechten, kunnen we ons teweerstellen tegen de uitholling van de democratie en de overdracht van steeds meer bevoegdheden aan de Europese Unie. Alleen door te laten zien dat het anders moet en anders kan, kunnen we de groeiende invloed van het rechts-extremisme stoppen.'

'Bijzonder parlement'

Dennis de Jong heeft daarbij vanaf nu in ieder geval Anne-Marie Mineur als kersvers SP-Europarlementslid aan zijn zijde. Zij kreeg niet minder dan 52.000 voorkeurstemmen. Maar ook voor de nieuwe fractie geldt de vraag: hoe gaat de strijd eruitzien? Want Eurokritisch, Eurosceptisch en anti-Europa wonnen zoals gezegd weliswaar flink

aan stemmen. Maar de christendemocraten en de sociaaldemocraten blijven – ondanks hun verlies – een tamelijk comfortabele meerderheid houden in het Europees Parlement. Dennis de Jong: 'Als zij het snel met elkaar eens worden, bepalen zij het beleid. En dat betekent: met name op het economisch vlak meer macht naar Brussel.' Niet dat De Jong wil zeggen dat de kaarten voor de komende vijf jaar geschud zijn. Integendeel. 'Het Europees Parlement is een bijzonder parlement. Je kunt er dwars door de fracties heen opereren en door handig te ritselen

en te regelen zaken verbeteren. Een goed voorbeeld daarvan is onze succesvolle inzet samen met gelijkgezinden uit andere fracties om het Europese lobby-circuit aan banden te leggen. Kijk, de christendemocraten en de sociaaldemocraten hebben niet één positie, er is op diverse terreinen verdeeldheid in die twee groepen. Het is zaak om daar, omwille van een sociaal Europa, op in te spelen.' ●

tekst Rob Janssen en Diederik Olders
foto's Sander van Oorspronk

TREND BEVESTIGD

De geografische trend die tijdens de gemeenteraadsverkiezingen werd gezet, is op 22 mei bevestigd. Dat wil zeggen: de SP piekt in Oost-Groningen en in de 'Regio-Roemer'. In de Groningse gemeenten Bellingwedde, Menterwolde, Oldambt, Hoogezand-Sappemeer en Appingedam werd de SP de grootste. In Boxmeer, Cuijk en Grave bleef het CDA de SP telkens nipt voor. In Gennep lukte het de SP wel om opnieuw de meeste stemmen te trekken. Ook in Westervoort, Oss, en Millingen aan de Rijn was de SP de nummer één.

TOEKOMSTIGE ROMARIO'S

tekst Daniël de Jongh foto's IBISS. www.ibiss.info

HET WK KOMT naar Brazilië. In de hele wereld stappen mensen op het vliegtuig om te komen kijken. Maar juist voor de mensen die er het dichtst bij wonen, valt er weinig te zien. De stadions zijn voor hen hermetisch afgesloten, evenals de stadsdelen waar de buitenlandse supporters verblijven. De sloppenwijken zijn met bruto geweld schoongeveegd. Drugskartels die er voorheen de

dienst uitmaakten zijn tijdelijk verdreven. De bewoners zuchten onder het juk van speciale politie-eenheden, die corrupt zijn en minstens zo wreed en gewelddadig als de drugsbaronnen.

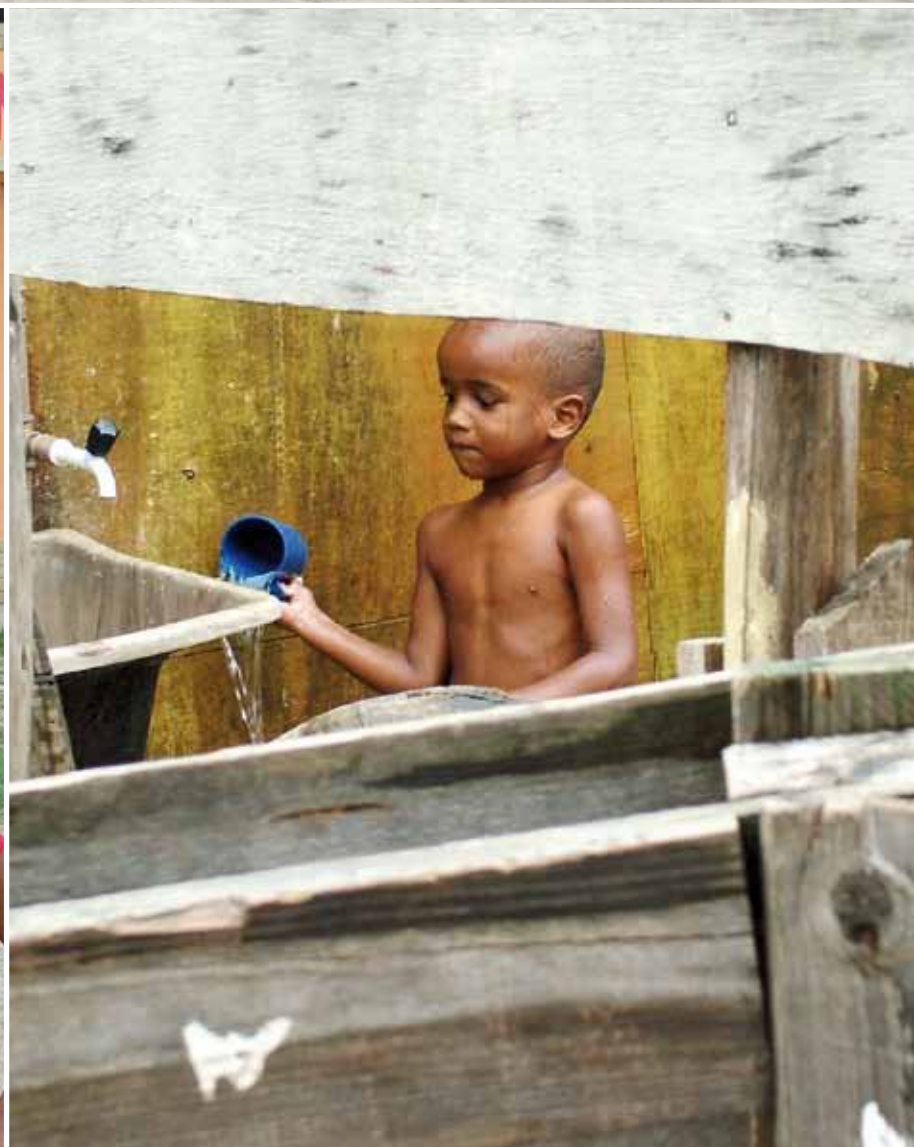
Om te zorgen dat ook deze mensen toch kunnen meegenieten van het WK, worden er in alle sloppenwijken grote schermen geplaatst. Het initiatief daartoe is genomen

door IBISS, een stichting die zich inzet voor de meest buitengesloten en kansarme groepen binnen de Braziliaanse samenleving. IBISS organiseert ook straatvoetbaltoernooien en biedt kinderen uit de sloppenwijken kansen om bijvoorbeeld een sportopleiding te gaan volgen. Zoals de kinderen op deze foto's – misschien is een van hen wel de toekomstige Romario. ●

foto Fien Hokken

> THEATER DE MOED, DAAR WORD JE GELUKKIG VAN

Fabelachtig: Harry Saksioni.

Pittige Haagse bluf: Sjaak Bral.

foto's: Cees Wouda

Zondag 18 mei was het partijkantoor in Amersfoort voor de tweede maal dit jaar omgedoopt in Theater de Moed. Twee meesters stonden op het toneel: de meestergitarist Harry Saksioni en de meester van het actuele cabaret Sjaak Bral. Zo op het eerste gezicht een vreemde combinatie, maar het klikte, en hoe. Als schoonheid een voorbode is van geluk, dan bezorgde Harry Saksioni met zijn fabelachtige gitaarspel de bezoekers een gelukkige middag. Met je ogen dicht leek het wel of er vier gitaristen op het podium stonden. Kippenviel bij de klassieker van Glenn Miller, *In The Mood* (in de Moed!), inclusief de improvisaties. Harry Saksioni vertelt verhalen, niet alleen met z'n gitaar,

maar ook tussen de muziek door. Dat vormde een mooi bruggetje met iemand die het vooral van het gesproken woord moet hebben. Sjaak Bral kreeg de zaal

mee én plat met snelle grappen, persoonlijke ontboezemingen en pittige Haagse bluf. En hij had z'n gitaar meegenomen, want: 'Het staat wel goed op m'n cv dat ik samen met Harry Saksioni gespeeld heb.' Een welverdiend luid applaus voor beide meesters en met een heel goed gevoel naar huis.

21 september

De volgende editie van Theater de Moed is op 21 september. Zet die datum alvast in je agenda en houd de SP-website en de Tribune in de gaten. Voor 5 Euro een middag theater, met, dat garanderen we nu al, een programma dat je nergens anders meemaakt.

> KEUKENTAFELMEDEDELINGEN

De SP in Oss heeft onderzoek gedaan naar de zogenoemde keukentafelgesprekken in de thuiszorg. Het idee van een keukentafelgesprek is dat een medewerker van de thuiszorgorganisatie samen met de client bekijkt wat er mogelijk is. Uit door de SP in Oss verzamelde klachten blijkt dat dat in de praktijk vaak helemaal niet gebeurt. Er

wordt slechts een botte mededeling gedaan: u krijgt minder zorg. Dat is meer een keukentafelmededeling. Sommige cliënten hebben niet eens een gesprek gehad en kregen door de telefoon te horen dat ze het met minder thuiszorg moeten doen. De resultaten van het onderzoek werden aan de wethouder aangeboden.

Ook werd hem gevraagd te onderzoeken wat er met het thuiszorggeld gebeurt. Uit de inventarisatie blijkt namelijk dat veel mensen al in 2014 ineens minder of geen thuiszorg krijgen, terwijl er officieel in 2014 nog niet bezuinigd zou worden op thuiszorg.

IN MEMORIAM

> MEVROUW GOUW - VAN DE RUIT

Op 20 mei is mevrouw Gouw-van de Ruit op 81-jarige overleden. Zij is het gezicht van de SP-actie 'Verplicht verhuizen? Ik dacht het niet!' Vorig jaar kwam het bericht dat ze moest verhuizen uit haar zorgcentrum. Samen met SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten en mensen van de SP-afdeling Zuidplas voerde ze actie tegen het sluiten van haar zorgcentrum. De 2200 handtekeningen die ze aanbood aan de directeur van Zorgpartners mochten niet baten en zij moest verplicht verhuizen. Ook na haar verhuizing bleef ze actie voeren. Ze verscheen onder andere samen met Renske Leijten op tv. En liet zich met rollator en verhuisdoos fotograferen voor de actie tegen verplichte verhuizingen. De SP wenst de familie van mevrouw Gouw veel sterkte en zal haar strijd voortzetten.

> BREUK IN DEVENTER

In Deventer is de SP-fractie uiteengevallen. Kort na de verkiezingen leidden 'persoonlijke en interne geschillen binnen de fractie' ertoe dat drie van de vier fractieleden besloten om de SP te verlaten. Zij deden geen afstand van hun zetels en gaan door onder een andere naam. Ook in het

bestuur van de afdeling stapten mensen op. Eugene Kelder bleef wel bij de SP en is nu fractievoorzitter. Op een ledenvergadering wordt binnenkort de toekomst van de afdeling besproken. Vincent Mulder van het landelijke SP-scholingsteam neemt voorlopig het voorzitterschap waar.

> WEL STRENG, NIET RECHTVAARDIG

foto: Bas Stoffelsen

Wie een kleine fout maakt bij het aanvragen van een uitkering, wordt door de nieuwe fraudewet keihard gestraft. SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut (foto): 'Het komt regelmatig voor dat mensen die niet frauderen wel als fraudeur worden behandeld. Vanwege bijvoorbeeld administratieve fouten of gezondheidsre-

denen worden mensen geconfronteerd met boetes van duizenden euro's. Fraudebestrijding is belangrijk, maar een wet die onschuldige burgers als fraudeur bestempelt waardoor financiële schade en persoonlijke drama's ontstaan, deugt simpelweg niet.'

PvdA-minister Asscher reageerde op de ophef door te zeggen dat de minimumboete wel iets naar beneden kon. Volgens Karabulut leidt de wet tot criminalisering van welwillende werklozen: mensen die een dag te laat zijn met bijvoorbeeld het invullen van hun gewerkte uitzenduren worden meteen keihard gestraft. Deze wet is genadeloos. De Ombudsman, de Raad van State, wethouders en de Vereniging van Nederlandse gemeenten hebben allemaal opgeroepen om de wet aan te passen. Asscher lijkt nog de enige te zijn die achter deze wet staat. De wet is streng, maar ik roep de minister op om hem ook rechtvaardig te maken.'

IN ONDER ANDERE Pekela en Menterwolde doet de SP wat ze belooft: de besluiten tot **herindeling** en samenvoeging van gemeenten worden herzien nu de SP daar groot is geworden.

sp.nl/9zluK0

DE SP IN de Provinciale Staten van Limburg wil dat de provincie organisaties die subsidie krijgen aanpakt als zij werknemers ontslaan en ze vervolgens voor **minder loon** en voor korte tijd weer aannemen.

sp.nl/9zluJv

foto: Sander van Oorspronk

> SP HEKELT ROTTERDAMSE BEZUINIGINGEN OP MINIMA

In een open brief aan de coalitie vraagt de SP in Rotterdam om bezinning over het armoedebeleid. De coalitiepartijen Leefbaar Rotterdam, D66 en CDA zijn van plan om jaarlijks 22 miljoen te bezuinigen op toeslagen en vrijstellingen voor de Rotterdammers die rond moeten komen van een inkomen op het sociaal minimum. Volgens Leo de Kleijn (foto), SP-fractievoorzitter in Rotterdam, heeft de coalitie niet goed nagedacht over de gevolgen voor minima: 'Wat gebeurt er met hun koopkracht als je daar nog eens de gevolgen van het kabinetsbeleid bij optelt? Het gaat niet alleen om mensen die in de bijstand of de WW zitten, maar ook vaak om gehandicapten, chronisch zieken, Wajongers, ouderen met alleen AOW of een AOW-gat en natuurlijk de mensen die in "de flexibele schil" werken met een laag loon.' De Kleijn roept de coalitiepartijen op om te zorgen voor breed draagvlak voor het beleid in een tijd van bezuinigingen: 'Dat draagvlak is er zeker niet voor de bezuinigingen op de mensen met een laag inkomen.'

> STOP HET WURGAKKOORD

Op 19 mei voerde de SP samen met andere organisaties actie tegen de TTIP, het vrijhandelsverdrag tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten waar nog over onderhandeld wordt.

Al enige tijd zijn de EU en de VS in onderhandeling over het Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP, Transatlantisch Handels- en Investeringspartnerschap). SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk noemt het liever het wurgakkoord: 'Er is niets mis met afspraken om handelsbelemmeringen weg te nemen. Maar dit wurgakkoord zal ingrijpende gevolgen hebben voor onze nationale zeggenschap. Wat op tafel ligt is aantasting van onze veiligheidsvoorschriften, ook voor voedsel, milieunormen en ons sociaal beleid.' Het is de bedoeling dat het akkoord de markten van de VS en de EU 'harmoniseert', wat er op neer zal komen dat we in Nederland verplicht worden om Amerikaanse producten toe te laten die aan mindere voorschriften voldoen dan die in Nederland. Het gevolg zal zijn dat er op sociale rechten en op (voedsel)veiligheid een race naar de bodem zal komen. Want als in Europa de normen niet ook verlaagd worden, gaan onze producenten de concurrentieslag met de Amerikanen verliezen.

'Grote bedrijven smullen'

Waarover eigenlijk onderhandeld wordt, is officieel geheim. Terwijl het toch om heel belangrijke zaken gaat. De SP vindt dat ondemocratisch. Om deze redenen organiseerde de SP samen met onder andere Milieudefensie, Partij voor de Dieren, GroenLinks en de Stichting Vrijchrift een manifestatie in Den Haag om het verzet tegen het wurgakkoord een stem te geven. Die dag was er namelijk een hoorzitting in de Tweede Kamer over het verdrag. SP-Europarlementariër Dennis de Jong sprak tijdens de manifestatie: 'TTIP

Foto: Sander van Oorspronk
Anne-Marie Mineur en Erik Wesselius.

wordt een verdrag waar de grote bedrijven van smullen. Zij en hun lobbyisten zijn degenen waarmee van tevoren is gesproken over de onderhandelingen. Consumenten en werknemers hebben het nakijken, en niet te vergeten de democratie. Want straks kunnen bedrijven het parlement verlammen omdat er een soort

commissies komen die bindende uitspraken doen als bedrijven een overheid aanklagen. Een bekend voorbeeld is de energiereus Vattenfall die de Duitse overheid voor miljarden aanklaagde omdat die besloot met kernenergie te stoppen.' De Jong riep iedereen op om het protest hiertegen op straat te laten horen.

'Vlucht naar voren'

Hoogleraar Ewald Engelen verbaasde zich over de 'oplossing' van Europa voor de economische crisis, die immers werd veroorzaakt doordat de financiële instellingen te veel vrijheid hadden gekregen: 'In plaats van eens goed na te denken en terug te treden op het ultra-liberale pad, kiest Europa met dit verdrag voor een vlucht naar voren. Onze democratie, in Nederland en zeker in Europa is tot in zijn haarvaten gegijzeld door het internationale bedrijfsleven.'

Teken het manifest

Volgens Van Dijk wordt de democratie al bij de onderhandelingen stevig ondermijnd: 'Het verdrag komt onder uiterst schimmige omstandigheden tot stand. De Europese Commissie onderhandelt achter gesloten deuren met de VS, inspraak verloopt buitengewoon moeizaam. Het is nog maar de vraag of lidstaten – en dus de nationale parlementen – überhaupt inspraak krijgen over het verdrag. Kortom, dit vrijhandelsverdrag is als het Paard van Troje: als het wordt aangenomen kom je er niet meer vanaf, terwijl zeggenschap en sociale standaarden worden afgebroken.' Hij roept dan ook iedereen op om het manifest te tekenen.

Het manifest is hier te vinden:
www.sp.nl/ttip/

> WEL HULP VOOR REIZIGERS MET BEPERKING

Arriva-chauffeurs mogen voortaan reizigers met een beperking helpen in- en uitstappen. Op verzoek van de SP wordt dit een standaard werkinstructie. In de media verscheen het bericht dat een elektrische rolstoelgebruiker niet meer alleen met de bus mee kon, omdat de chauffeur niet mocht helpen. SP-Statelid

Lies van Aelst kaartte de toegankelijkheid van het OV voor mensen met een beperking aan en al snel bleek dat in de vervoersovereenkomst voor de regio's Drechtsteden-Ablasterwaard-Vijfheerenlanden de hulp van chauffeurs bij het uitklappen van de rijplaat en het vastzetten van de rolstoel niet expliciet vermeld werd.

Het is jammer dat vervoersmaatschappijen blijkbaar chauffeurs niet toestaan te helpen als het niet in de concessie staat vermeld. Maar voor nu worden de werkinstructies aangepast; in de volgende concessie zal het wel duidelijk staan. Van Aalst: 'Daarmee is de toegankelijkheid van het OV weer een stukje verbeterd.'

> MILJARDEN ZORGGELD OPGEPOT

Zorgverzekeraars, zo blijkt uit onderzoek van het NRC, strijken enorme winsten op en potten dat massaal op. De vier grootste zorgverzekeraars zijn Achmea, VGZ, CZ en Menzis, met een gezamenlijk marktaandeel van 90 procent. Zij boekten vorig jaar een winst van maar liefst 1,4 miljard euro. Toch knap, als je weet dat drie van de vier zogenaamd 'niet op winst gericht' zijn. De zorgverzekeraars hebben de afgelopen jaren 4 miljard euro extra opgepot, tot een totaal van inmiddels meer dan 8 miljard in reserves, beleggingen en ander niet-gebruikt geld. Dat is 709 euro per verzekerde. De zorgverzekeraars beweren dat ze die reserves nodig hebben omdat zij meer financiële risico's lopen. Maar zij voldoen al ruimschoots aan de eisen die De Nederlandsche Bank aan hen stelt. SP-Tweede Kamerlid Henk van Gerven stelde vragen aan de minister. De SP vraagt al jaren aandacht voor het oppotten van zorggeld, zowel bij zorgverzekeraars als bij zorginstellingen. Dat geld moet naar de zorg.

En dan spoedeisende hulp sluiten?

Met zulke enorme bedragen in kas is het extra ongeloofwaardig dat zorgverzekeraars overal belangrijke voorzieningen sluiten. Neem nou Groningen. Daar wil Menzis spoedeisende hulpvoorzieningen sluiten. De SP kwam in actie en bood het bedrijf daarom honderd hartvormige ballonnen aan. SP-fractievoorzitter in Provinciale Staten Sandra Beckerman: 'De zorgverzekeraars kiezen nu met hun

portemonnee in plaats van met hun hart. Wij hopen door het aanbieden van zoveel harten Menzis minder harteloos te maken.' Er loopt ook een petitie, die al tweeduizend keer is ondertekend. Beckerman roept Menzis op het debat aan te gaan over dit harteloze besluit: 'Zij kunnen kiezen voor goede (spoed)zorg voor alle Groningers in plaats van voor hogere sterftecijfers en langere rijtijden. Wij hopen dat ze vandaag luisteren naar deze breed gedragen oproep. Zo niet, dan gaan wij door met onze acties.'

> OUD-GEVANGENISPERSONEEL WINT PENSIOENSTRIJD

Nine Kooiman (tweede van links) met gevangenispersoneel in 2013.

Na jarenlange strijd gaat de regering eindelijk aan de slag met een eerlijke pensioenregeling voor oud-gevangenis-personeel. SP-Kamerlid Nine Kooiman is

blij dat er nu eindelijk schot in de zaak zit: 'Deze mensen hebben zich jarenlang ingezet voor onze veiligheid en werden een aantal jaar geleden 'bedankt' met een forse bezuiniging op hun pensioen. Respectloos. Dat zij zo lang hebben moeten vechten voor een eerlijke regeling is schandelijk.'

In 2011 opende oud-gevangenis-personeel de website www.sbfmoeteerlijk.nl en sindsdien heeft de SP hen gesteund in hun strijd. De SP diende in 2012 een voorstel in dat deze onrechtmatige situatie moest oplossen. Kooiman: 'Ik ben trots op deze mensen. Door jarenlange strijd zie je dat er eindelijk serieus wordt gekeken naar hun problemen. Ik had liever gezien dat het niet had hoeven, maar je ziet: actievoeren helpt!'

> ANDERHALVE DAG WETHOUDER

Jelle Berens heeft een onprettig record gebroken: met anderhalve dag was deze SP'er de kortstzittende wethouder ooit. In Oude IJsselstreek was de SP in een coalitie gestapt met CDA en Lokaal Belang. Hij moest aftreden omdat hij ervan beschuldigd werd het ambtsgeheim te hebben geschonden. Nu ook de gemeente heeft toegegeven dat dit toch niet het geval was, eist Berens rehabilitatie. De gemeente had de beschuldiging namelijk in het openbaar geuit – en maakte zo Berens positie onhoudbaar. Berens heeft aangegeven geen gebruik te maken van de wachtgeldregeling; dat is de speciale uitkering die politici ontvangen als ze werkloos worden. Zelfs met anderhalve dag heeft een wethouder daar recht op. De SP wil geen speciale, ruime regeling voor politici. De SP in Oude IJsselstreek is uit de coalitie gestapt na het aftreden van Berens.

> SP KOMT OP VOOR VOORZIENINGEN

De SP in Beuningen bij Nijmegen voert actie om de voorzieningen in de kleine kern Ewijk op peil te houden. In gesprekken met de bewoners van Ewijk bleek dat deze zich grote zorgen maakten om de teruglopende voorzieningen. De lokale SP hield snel een enquête in de kern. Er bleek grote steun voor het terughalen van een postkantoor en een plek om de ov-chipkaart op te laden. Met een briefkaartenactie werden handtekeningen opgehaald. Die zijn eind mei samen met de resultaten van de enquête overhandigd aan de verantwoordelijke wethouder. De wethouder beloofde er zorgvuldig naar te kijken. Hij zal niet wegvallen met een loze belofte: de acties, bewonersavonden en onderzoeken van de SP-afdeling hebben een grote groep bewoners geactiveerd, en die zullen het op de voet volgen.

IN EEN GROOT onderzoek in opdracht van de politie naar **criminaliteit onder jongeren** blijkt dat, binnen dezelfde wijk, afkomst van jongeren geen verschil maakt.

Daklozen in Constitution Street in Kaapstad

VERKIEZINGEN IN ZUID-AFRIKA

REGEREN TOT JEZUS TERUGKEERT OP AARDE?

Een klein halfjaar na de dood van Nelson Mandela ging Zuid-Afrika naar de stembus. Binnen- en buitenlandse media voorspelden een aardverschuiving, maar daar trokken de Zuid-Afrikanen zich minder van aan dan verwacht. Verslaggever Ronald Kennedy schetst de sfeer in Kaapstad.

DE VIERDE DEMOCRATISCHE verkiezingen in Zuid-Afrika zijn een feit. Ondanks de nodige schandalen en een campagne van ANC-kopstukken om blanco te stemmen, lijkt de schade voor de regeringspartij beperkt. Maar de oppositiepartij Democratische Alliantie (DA) groeit met 5,5 procent en de nieuwe, radicale *Economic Freedom Fighters* (EFF) van Julius Malema behaalde 6,4 procent van de stemmen. Zijn het tekenen aan

de wand die het door schandalen geplaagde ANC van Jacob Zuma zorg moeten baren, of blijft de partij regeren 'tot Jezus terugkeert op aarde'?

Constitution Street (Grondwetstraat) ligt een paar straten van het Parlementsgebouw in Kaapstad. Het is een gepaste straatnaam voor een stukje Kaapstad waar de ganse regenboognatie vertegenwoordigd lijkt: blank,

zwart, kleurling, arm, middenklasse, student en immigrant. Tegenover een complex met goedkope studentenwoningen verrijzen troosteloze woonflats.

Aan het begin van Constitution Street ligt een parkeerplaats, waar je de hele dag je auto op een grasveldje kan parkeren voor 20 rand – nog geen € 1,50 – op loopafstand van de Kaapse binnenstad.

Gezeten op plastic kratjes houden Cathy (59), Carol (62) en Juriena (32) de wacht. Juriena legt een tabloid neer met schreeuwende koppen over de verkiezingen. 'We lezen veel over politiek, maar we praten er eigenlijk niet over. Krijg je alleen maar ruzie van.' Juriena is de enige die betaald wordt om op de auto's te passen. De andere twee dames houden haar regelmatig gezelschap.

De werkloosheid schommelt landelijk rond de 24 procent. Het scheppen van banen is altijd een belangrijk verkiezingsthema. Cathy: 'Mijn dochter is afgestudeerd en mag zich gelukkig prijzen met haar baan in een callcenter.' Ook veiligheid is altijd een hot verkiezingsitem. 'In de binnenstad wemelt het van de politie en bewakingscamera's,' zegt Cathy, 'maar in de criminele buurten kun je lang zoeken naar een agent. Dat is toch niet eerlijk?'

Cathy geeft liever niet prijs op wie ze gestemd heeft, haar vriendinnen hebben helemaal niet gestemd. 'Ik kon mijn identiteitskaart niet vinden', verklaart Juriena. Carol bekent ietwat gegeneerd dat ze er geen heil in ziet. Ook niet in 1994, toen ze voor het eerst mócht stemmen. 'Erg hè?' Officieel is de opkomst bij de algemene verkiezingen 73,4 procent maar dat cijfer wordt vertekend door het feit dat je in Zuid-Afrika moet registreren om als stemgerechtigde te worden aangemerkt. Uiteindelijk is zo'n 58 procent van de ongeveer 31,4 miljoen volwassen Zuid-Afrikanen wezen stemmen.

'Het ANC moet zijn huis schoonhouden'

Schuin tegenover de parkeerplaats, tussen een luxe banketbakkerij en de plaatselijke Harley Davidson-club, staat de Castle Pub. "Ontbijt 15 rand" staat er op een uithangbord boven de ingang. Het is maandagochtend 10 uur. Achter de verduisterde ramen komt het spaarzame licht van flikkerende neon-bordjes. De keus liggen onaangeroerd op de pooltafel. De jukebox is stil. Sebenzile Nyamana (36) zit alleen aan de bar. Voor hem ligt een lijvig boekwerk over lokaal bestuur. Nyamana blijkt ANC-raadslid te zijn in de landelijke Boland-regio. Hij is in Kaapstad om zich voor te bereiden op zijn proefschrift. 'Uiteraard heb ik ANC gestemd', zegt hij.

Het ANC heeft ongeveer 62,1 procent van de stemmen behaald. Dat is meer dan in sommige doemscenario's vooraf werd geschetst, maar toch een paar procent minder dan de 65,9 procent in 2009. De grootste oppositiepartij, de Democratische Alliantie (DA), is voor de vierde keer op rij gegroeid, van 16,7 naar 22,2 procent. De nieuwe partij EFF van de omstreken, voormalige ANC-jeugdleider Julius Malema kwam op 6,4 procent uit.

De schade lijkt voor de regeringspartij mee te vallen, maar Nyamana ziet reden tot enige bezorgdheid: 'We kunnen niet achteroverleunen.' President Jacob Zuma pochte ooit dat zijn partij aan de macht zal blijven 'tot Jezus terugkeert op aarde'. Maar met name Zuma's optreden heeft de partij herhaaldelijk in diskrediet gebracht. Zo is de 15 mil-

joen euro kostende verbouwing aan Zuma's privé-residentie een heet hangijzer geweest, met name voor de DA.

De verbouwingen, waarbij een zwembad en andere luxe voorzieningen werden aangelegd, zijn bekostigd door de belastingbetaler. In een rapport van de nationale Ombudsman wordt Zuma geadviseerd een "aanzienlijk deel" terug te betalen aan de fiscus. Op zijn beurt sleept de regering de Ombudsman voor de rechter omdat de aanbevelingen "niet duidelijk" zijn.

Ondanks de schandalen heeft het ANC voor de vierde keer op rij – Zuid-Afrika stemt eens in de vijf jaar – moeiteloos gewonnen in 8 van de 9 provincies. Alleen de Westkaap, waar Kaapstad onder valt, stemt steevast op de oppositie. Die is hier in 2014 wederom gegroeid. Volgens Nyamana ligt dat aan de bevolkingssamenstelling van de provincie: een meerderheid is 'kleurling' – niet blank of zwart. 'De kleurlingen zijn trouw aan de oppositie. Het deel dat zweeft is moeilijk te overtuigen wanneer er schandalen zijn.' Nyamana vindt dat het ANC 'zijn huis moet

schoon houden'. Hij haast zich te zeggen dat dit niet betekent dat hij van Zuma afwil. Hij vindt dat zijn ANC bedachtzaam moet zijn met het invoeren van impopulaire maatregelen, zoals de elektronische kilometerheffing rondom Johannesburg: 'De bevolking is uitgesproken tegen dit plan. Ik vind de manier waarop het is doorgedrukt ondoordacht.' In de Gauteng-provincie, waar Johannesburg en Pretoria onder vallen, leverde het ANC ruim 10 procent in aan de oppositie.

'Ik heb niks tegen zwarten, hoor'

Nyamana vindt het zorgwekkend dat sommige vakbonden, vanouds trouwe bondgenoten, geen campagne hebben gevoerd voor het ANC. Bovendien blijven de media fel anti-ANC, aldus Nyamana. Zuma is niet de eerste president die met de media in de clinch ligt. In 1997 al stelde Nelson Mandela dat 'de media in dit land zich vijandelijk hebben opgesteld tegen het ANC'.

De vraag is in hoeverre de media het stemgedrag van 'de massa' hebben beïnvloed. De kranten stonden vol met ANC-schandalen en er was ruime aandacht voor de campagne van twee voormalige ANC-ministers die hun

kameraden opriepen om blanco te stemmen. Het aantal blanco stemmen bedroeg 1,35 procent, welgeteld 0,01 procent meer dan in 2009... Ook de voorspelde doorbraak van 'lastpak' Malema bleef uit. Zijn militante EFF, die de mijnen wil nationaliseren, behaalde 6,4 procent. Dat was ongeveer hetzelfde percentage als de partij COPE in 2009 behaalde, die toen net was afgesplitst van het ANC. Deze partij is nu zo goed als uitgespeeld.

Achter in de Castle Pub is een hoekje met een vijftal gokkasten. Een briefje aan de muur herinnert de bargasten aan de huisregels. 'Eén speler, één gokkast' staat erop, een knipoog naar de bekende verkiezingsleus *One man, one vote*. Aan een van de kasten zit Marieta Conradie (44). 'Natuurlijk mag je weten dat ik DA heb gestemd', zegt ze met haar blik gefixeerd op de gokkast. 'Ik geloof heilig in de partij. Ooit komen wij aan de macht.'

Al praat Conradie, militaire verpleegster van beroep, niet vaak over politiek. Zeker niet op het werk. 'Al mijn zwarte collega's zijn nog

'We zitten niet om hetzelfde vuurtje'

steeds pro ANC. Ik heb niks tegen zwarten, hoor. Maar ja, we zitten nou eenmaal niet rondom hetzelfde vuurtje.'

Onbewust legt ze de vinger op de zere plek. De DA wordt nog steeds gezien als de partij voor blanken en kleurlingen. Al heeft de oppositiepartij in deze campagne bewust zwarte stemkanonnen naar voren geschoven. Tijdens het feest ter afsluiting van de campagne vlogen de *viva's* en *amandla's*, traditionele ANC-leuzen, je om de oren. Het Wereldbeker-stadion in de Soweto-township was tot de nok toe gevuld met voornamelijk zwarte aanhangers in blauwe DA-kleding. Volgens partijleider Zille heeft de DA dit jaar 700 duizend nieuwe zwarte stemmers aangetrokken. Zij kan dat onmogelijk weten, maar het lijkt er wel op dat zich duidelijk meer zwarte Zuid-Afrikanen hebben aangesloten bij haar partij. Het is alleen geen revolutionaire omslag geweest.

'Volle magen en werk'

Buiten op Constitution Street zoekt Dimakatso (37) in haar roestige rolstoel beschutting tegen de ijzige wind. Joseph (42) leunt op een houten wandelstok, gezeten op een paar vuilniszakken die Dimakatso haar

Straatkunst, de geest van Mandela is nog niet verdwenen uit Zuid-Afrika.

Foto onder: ANC-raadslid Sebenzile Nyamana in de Castle Pub.

‘kledingkast’ noemt. De broodmagere Isaac ligt onder een parasol tegen een bakstenen muur en wappert wat lastige vliegen weg. Hij moet zijn identiteitspapieren uit een plastic boodschappentasje in zijn knalgele regenpak grissen om zijn leeftijd op te zoeken: ‘Ik wil niet tegen je liegen.’ Hij blijkt 35 te zijn, maar oogt dik in de vijftig. Vier jaar als dakloze op Constitution Street hebben duidelijk hun sporen achter gelaten bij het drietal. Ze

volgen de verkiezingen wel, maar hebben niet gestemd. ‘Die politici leven toch in hun ivoren toren’, aldus Dimakatso, een voormalig receptioniste. ‘Zodra ze de stemmen binnen hebben, vergeten ze hun beloftes.’ Haar ogen twinkelen wanneer ze over 1994 praat. Ze was nog te jong om te stemmen, maar het waren mooie tijden. Ze had een baan als receptioniste, een dak boven haar hoofd en het land beleefde de eerste demo-

cratische verkiezingen. ‘Wow, dat was zo mooi. Het was alsof onze eigen opa president werd’, zegt ze over Mandela. Er is veel veranderd sindsdien. ‘De politici van nu zijn alleen tevreden wanneer hun magen vol zijn en hun familieleden werk hebben.’

Op de hoek van Constitution Street heeft een kunstenaar een muurvullend portret van Mandela geschilderd. Het citaat erbij is pakkend: ‘Wanneer iemand zijn plicht heeft vervuld voor zijn volk en zijn land, kan hij in vrede rusten. Ik denk dat ik genoeg inspanningen heb verricht om een eeuwigheid te slapen.’

Wellicht is het een goed teken dat de doemscenario's voor het ANC niet uitgekomen zijn. Dat er niet elke vijf jaar turbulente aardverschuivingen plaatsvinden in de Zuid-Afrikaanse politiek. Dat de dood van Mandela vrijwel geen politieke consequenties heeft gekregen. Op een paar incidenten na, die veel media-aandacht kregen, zijn de verkiezingen vlekkeloos verlopen, concluderen ook de internationale waarnemers. Het enthousiasme voor het ‘vervullen van de democratische plicht’ lijkt 20 jaar na de eerste democratische stembusgang onverminderd groot. Op social media wemelt het tijdens de verkiezingsdag van de ‘thumbies’, een variant op de populaire *selfies*. Zuid-Afrikanen krijgen namelijk, als bewijs voor hun stembusgang, van een waarnemer een vlekje onuitwisbare inkt op hun nagelriem. Het ‘zelfportret’ van de duimen gaat gepaard met uitbundige teksten als: ‘Zo, ik heb mijn plicht gedaan.’ Mandela mag in vrede rusten, voor de gekozen volksvertegenwoordigers is er genoeg werk aan de winkel. ●

tekst en foto's Ronald Kennedy

foto Sander van Oorspronk

foto Sander van Oorspronk

foto Robert de Klerk

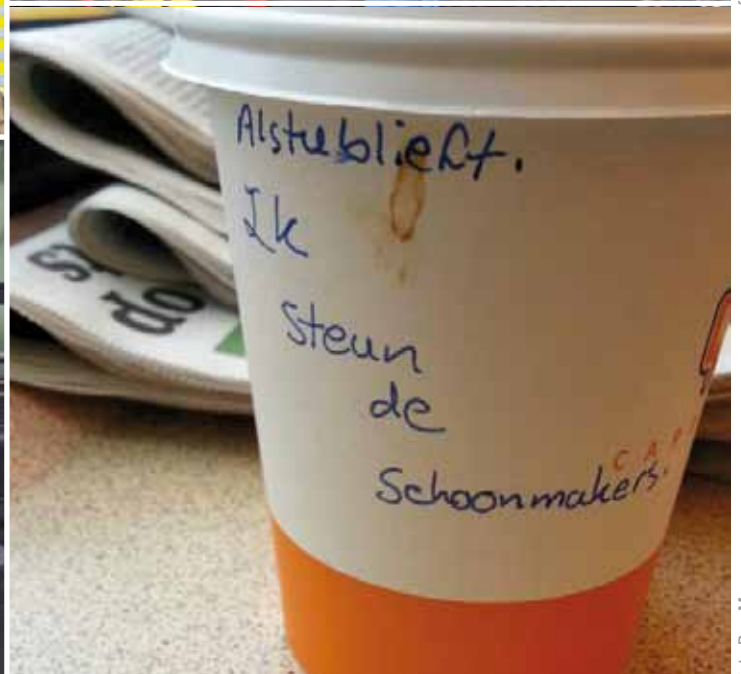

foto Ron Meyer

Foto boven: De schoonmakers verwezen met deze klassieke poster naar de succesvolle spoorwegstaking aan het begin van de vorige eeuw. Foto onder: Rommel op Amsterdam Centraal station.

Foto boven: SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut steunt de actievoerende schoonmakers. Foto onder: Ook rommel kan een solidariteitsbetuiging zijn.

SCHOONMAKERS WINNEN, EN TERECHT

De schoonmakers hebben het weer geflikt. Met maandenlange acties en een tien weken durende staking hebben zij fatsoenlijke afspraken afgedwongen. De belangrijkste daarvan is dat schoonmakers straks eindelijk gewoon doorbetaald worden bij ziekte. Daarnaast krijgen schoonmakers er de komende drie jaar 6,6 procent loon bij.

DE TREINEN WERDER viezer en viezer de afgelopen weken. Op wat gezeur van de jongerenvereniging van de VVD na, die vond dat het stakingsrecht beperkt moest worden, riep de rotzooi bij het brede publiek juist

solidariteit op. Zo wordt zichtbaar hoe belangrijk het werk van schoonmakers is. De SP steunde de schoonmakers waar ze kon. Vakbondsbestuurder en SP'er Ron Meyer liet met de helden van de schoonmaak weer

eens zien dat het altijd zin heeft om je te organiseren en op te komen voor wat rechtvaardig is. ●

tekst Diederik Olders

DE WETHOUDERS-DIVISIE

De teller van gemeenten waar de SP gaat meebesturen staat inmiddels op 43. Op 17 mei kwamen de wethouders met de afdelings- en fractievoorzitters uit hun gemeenten bijeen in De Moed in Amersfoort. Conclusie: de wethoudersdivisie van de SP is zo divers én eensgezind als de partij zelf. Acht bestuurders schoten we aan.

HUGO POLDERMAN, ROSENDAAL 'STABIELE EN CONSTANTE PARTIJ'

We kennen 'm natuurlijk nog uit de Tweede Kamer, waar hij van 2006 tot 2010 onder meer Natuur en Milieu onder zijn hoede had. Daarvoor vertegenwoordigde Hugo Polderman de SP in de Provinciale Staten van Noord-Brabant en in de gemeenteraad van Rosendaal. En nu wordt hij dan wethouder in die stad. Mooie carrière, Hugo! Maar die felicitatie wijst hij af: 'Aan carrièreplanning heb ik nooit gedaan. Dat we nu in Rosendaal deel uitmaken van de coalitie is het resultaat van jarenlange gestage groei en consistente politiek.' De reputatie van een stabiele, constante partij leidde volgens Polderman tot de coalitiedeelname. 'Puur getalsmatig hadden VVD, CDA en de Rosendaalse Lijst ons niet eens nodig voor de vorming van een coalitie. Maar ons imago is: met de SP weet je wat je hebt. Dat zegt wel wat, denk ik.'

Polderman heeft met name het zogenoemde 'sociale domein' in zijn portefeuille en zal zich gaan bezighouden met de decentralisatie van zorgtaken. 'We kunnen het Rijksbeleid niet op lokaal niveau terugdraaien, de gemeente moet het nu zelf doen. Daar lopen we niet voor weg. Integendeel: we maken er het beste van.'

PAULUS JANSEN, UTRECHT 'DE EERSTE IN DE GROTE 4'

Nog een bekende uit de Tweede Kamer.

Bij zijn afscheid noemde Kamervoorzitter Anouchka van Miltenburg hem een 'specialistisch generalist met een buitengewone dossierkennis'. Die eigenschappen komen hem ongetwijfeld van pas als eerste SP-wethouder in een G4-gemeente, zoals de vier grootste steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht wel worden genoemd. Zeker met onder meer Wonen en Ruimtelijke Ordening in Utrecht in zijn portefeuille. Paulus Jansen spreekt van een 'grote verantwoordelijkheid' en een 'fijne functie'. 'Waarbij het er natuurlijk op aankomt om zoveel mogelijk voor het belang van de gewone mensen op te komen', vertelt hij. 'In mijn geval zijn dat bijvoorbeeld de huurders. In mijn eerste week als wethouder opende ik al een complex met 102 sociale huurwoningen.' En bevalt de status van wethouder al? 'Ach, luister. Ik zal altijd met beide benen op de grond blijven staan en me toegankelijk opstellen. Ik krijg daar nu al complimenten voor. Blijkbaar is het nogal bijzonder dat een wethouder binnen een dag een mailtje beantwoordt. Maar ik vind: als wethouder moet je er stáán. Vanaf dag één.'

MARISKA TEN HEUW, HENGELO 'GEEN FEESTFUNCTIE'

Ze reageert ietwat verbaasd op de constatering dat ze de rol van bestuurder toch wel erg leuk moet vinden. Immers, Mariska ten Heuw heeft er al vier jaar als wethouder in Hengelo opzitten en heeft zojuist voor vier

jaar bijgetekend. 'Leuk? Nou, het is geen feestfunctie, hoor. Ik ben lang gemeenteambtenaar geweest en SP-raadslid. Ik had zeker geen romantisch beeld van het wethouderschap. Het is een baan die je 24 uur per dag, zeven dagen per week hebt. Je moet kunnen sturen op de inhoud en goed kunnen samenwerken met de ambtenaren. Daarnaast is inlevingsvermogen vereist en je moet het geluid van je kiezers weten te vertalen. Bovendien ben je ook nog loco-burgemeester. Maar begrijp me goed: dat alles is me de afgelopen vier jaar prima bevallen. Dus in die zin: ja, zeker leuk.' In Hengelo regeert een coalitie van SP, D66, CDA en PvdA en Ten Heuw heeft onder meer Werk en Inkomen, de Participatiewet en Financiën in haar portefeuille.

MARCEL OLIEROOK, ENKHUIZEN 'ALS JE HET BETER KUNT'

'Als je het beter kunt, doe het maar', zegt SP-wethouder Marcel Olierook uit Enkhuizen. Of het zijn lijfspreuk is weten we niet, maar het heeft er alle schijn van. Want opmerkelijk was het zeker: in Enkhuizen viel een kleine anderhalf jaar geleden de coalitie nadat oppositiepartij SP met een tegenbegroting op de proppen kwam. 'Die kreeg tot onze verbazing steun van een raadsmeerderheid,' zegt hij, 'in tegenstelling tot de begroting van het college.' Daarop kwam de SP er aan de macht, met Marcel Olierook als wethouder. Tijdens de raadsverkiezingen van 19 maart won de partij een zetel en Olierook kon aanblijven. Weldra kwam er opnieuw opmerkelijk nieuws uit Enkhuizen en omstreken. Olierook: 'Samen met andere wethouders uit West-Friesland is het gelukt om de cliëntenondersteuning van zorginstelling MEE uit de marktsfeer te krijgen. Gewoon omdat we zagen dat we het als gemeenten goedkoper kunnen en zodoende dus geld kunnen besparen.' Lijfspreuk of niet, in Enkhuizen bewijst de SP dat besturen 'als je het beter kunt' kan lonen.

MET WIE?

De SP zit het vaakst met lokale partijen en met D66 in een college – niet zo gek omdat die bij deze gemeenteraadsverkiezingen de grootste winnaars waren. De landelijke nummer twee – het CDA – is ook vaak coalitiepartner. De VVD was landelijk de derde partij, maar SP'ers kiezen minder vaak voor rechts; vaker wordt er met de PvdA bestuurd. GroenLinks, landelijk nog niet half zo groot als de VVD, is bijna even vaak collegepartner van de SP.

Lokaal	25
D66	24
CDA	23
PvdA	20
VVD	18
GroenLinks	17
ChristenUnie	8
SGP	2

BEN REWINKEL, LANDGRAAF 'GENIETEN'

Warme woorden van de Limburgse gouverneur Theo Bovens vielen Ben Rewinkel ten deel bij zijn afscheid als SP-Statelid. Hij gaf zijn Statenzetel op omdat hij wethouder in Landgraaf was geworden. Bovens prees hem vanwege zijn dossierkennis en gaf toe dat hij dankzij Rewinkel 'met zijn stropdas en zijn voorliefde voor snelle auto's' toch wel een ander beeld van SP'ers in het algemeen had gekregen. Rewinkel geniet nog steeds van de speech van de gouverneur, maar niet minder geniet hij van zijn nieuwe baan als wethouder. 'Ik doe het nu drie weken en ik ga met een glimlach naar mijn werk. Hoewel de werktijden aanzienlijk zijn, heb ik in mijn nieuwe rol echt het gevoel zaken te kunnen aanzwengelen en mijn idealen te kunnen verwezenlijken. Ik ben bijvoorbeeld verantwoordelijk voor armoedebeleid en kan me nu in uitvoerende zin op de bestrijding van kinderarmoede gaan richten. Ik geniet ervan om zo voor de samenleving bezig te kunnen zijn.' En die snelle auto? 'Och, ik heb thuis ook zonnepanelen op mijn dak. Dat is dan weer wel typisch SP, zou ik zeggen.'

SEM STROOSNIJDER, VLISSINGEN EERSTE ZEEUWSE SP-BESTUURDER

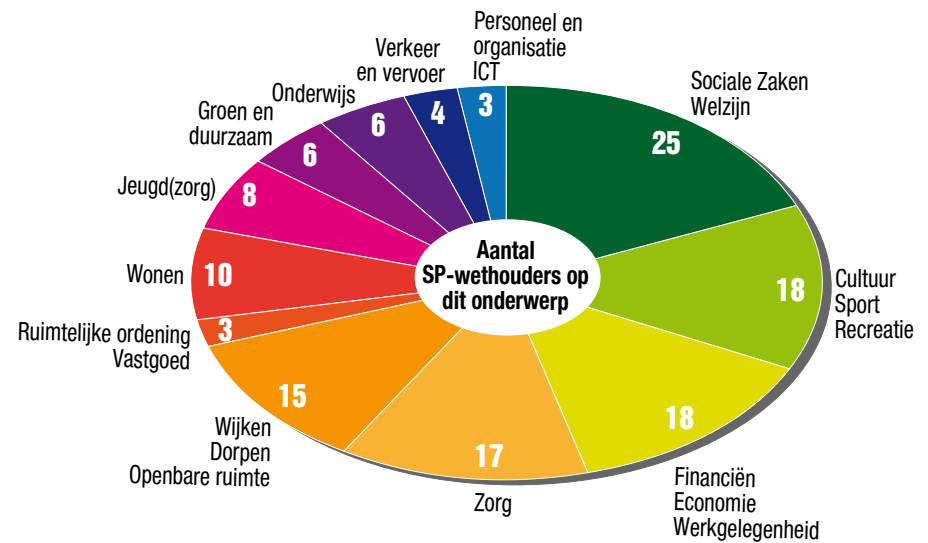
Tataaaa... dit is 'm dan: de eerste SP-wethouder in de provincie Zeeland. 'Ja, én de een-na-jongste', vult de 28-jarige trots aan. Sem Stroosnijder komt uit Vlissingen, de Zeeuwse stad waar de SP met mensen als Trix de Roos en Peter de Jonge altijd flink actie heeft gevoerd. Met Stroosnijder als voorman voerde de partij de voorbije jaren hard oppositie en nu neemt hij plaats op het wethouderspluche. 'Heel bijzonder,' zegt hij, 'maar het voelt prima. Ik ben warm onthaald door de coalitiepartners (twee lokale partijen plus D66 -red.) en heb mijn baan als docent natuur- en scheikunde op het roc inmiddels opgezegd. Grappig genoeg reageerde ook het roc enthousiast op mijn wethouderschap. Eerder is namelijk ook al een roc-docent wethouder geweest. Ze vinden het fijn dat er opnieuw iemand met een onderwijsachtergrond en -expertise in het college van Vlissingen komt. Dat heb ik als extra steun ervaren.'

PETER VERSCHUREN, HOOGEZAND-SAPPEMEER REIZENDE WETHOUDER

Vroeger was de SP nooit zo weg van wethouders van buitenaf, maar inmiddels heeft de partij er in den lande een stuk of zes. Peter Verschuren, voormalig wethouder in Groningen is er een van. Dagelijks reist hij van Groningen naar het twintig kilometer

SP-WETHOUDERS KIEZEN VOOR SOCIAAL

De nieuwe SP-wethouders nemen verantwoordelijkheid op vele terreinen. Maar sociale zaken en welzijn zijn toch wel favoriet. Juist de plek waar de SP'ers de verkiezingsleus, 100 procent sociaal, kunnen waarmaken. Natuurlijk staat ook zorg hoog en weten SP-wethouders heel goed dat het loont om aan de knoppen te zitten bij financiën en de gemeentelijke economie.

De cijfers geven niet meer dan een algemeen beeld: elke gemeente deelt de onderwerpen anders in. Soms valt jeugdzorg bijvoorbeeld onder Zorg, dan weer onder Jeugd en Onderwijs.

verderop gelegen Hoogezand-Sappemeer. Daar werd de SP op 19 maart de grootste partij en door die bijzondere situatie rust op Verschuren naar eigen zeggen een extra verantwoordelijkheid. 'Oké, ik heb dan wel vier jaar ervaring als wethouder, maar dit is echt geen gesneden koek. Het is een stevige, maar ook heel uitdagende klus.' Ietwat argwanend werd er aanvankelijk toch wel naar hem gekeken, bekent hij. 'Dat begrijp ik wel. Ik ben toch iemand uit de grote stad die in een kleinere plaats aan de knoppen gaat draaien. Daarom wil ik dubbel mijn best gaan doen en veel tijd in Hoogezand-Sappemeer doorbrengen. Ik wil er alles en iedereen leren kennen; organisaties, vrijwilligers, noem maar op.' En is er al iets in Hoogezand-Sappemeer wat hem verrast heeft? 'Ja. Ze hebben er scheepswerven met een dwarshelling. Dat vond ik toch wel bijzonder om te zien.'

ARJO KLAMER, HILVERSUM HOOGLERAAR IN COLLEGE

Als hoogleraar Economie aan de Rotterdamse Erasmus Universiteit was Arjo Klamer regelmatig te gast bij de SP. Nu gaat hij namens de partij een wethouderschap vervullen in Hilversum. 'Ik moet zeggen, het is nooit echt mijn ambitie geweest. Maar ik merkte dat het idee van maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen steeds belangrijker voor me

werd. En mijn partijgenoten in de afdeling waren erg enthousiast over mijn kandidatuur. Dus ik vond dat ik het moest doen.' Is zijn wetenschappelijke achtergrond een hindernis of juist een pre voor een wethouder op Sociale Zaken? 'Ik geef toe, de politiek bekijkt dingen vanuit een heel ander perspectief. Aan de andere kant: economische invloed op het sociale domein is er zeker. Daarnaast denk ik dat ik met mijn economische kennis een positieve inbreng in het college kan hebben als het bijvoorbeeld gaat om economische zaken en het mkb.' Arjo Klamer blijft naast wethouder in Hilversum werkzaam als hoogleraar in Rotterdam. 'Maandag is mijn Erasmus-dag.' ●

tekst Rob Janssen

Alle wethouders: zie volgende pagina

DIT ZIJN ZE DAN

Marcel Olij
Enkhuizen

Mark Vissers
Oosterhout

Patrick van
Lunteren
Breda

Hans Kokke
Tilburg

Ben Rewinkel
Landgraaf

Peter
van Zutphen
Heerlen

Sem
Stroosnijder
Vlissingen

Eva
Dansen
Gorinchem

Mariska
ten Heuw
Hengelo

Sybren Gerlofsma
Kampen

Paulus Jansen
Utrecht

Engbert Grundemann
Zutphen

Maita van der Mark
Diemen

Frans
van Hoof
Oirschot

Gerrie Elfrink
Arnhem

Arnout Hoekstra
Vlaardingenv

Bianca van
Kaathoven
Eindhoven

Jannie Visscher
Eindhoven

Jack Gerats
Maastricht

Erik de Vries
Helmond

Jordy Clemens
Heerlen

Javier Cornelissen
Almelo

Op het moment dat bovenstaande foto gemaakt werd, waren niet alle wethouders aanwezig. Die ziet u hiernaast.

Sandra Herkströter
Eemmond

Lian Veenstra
Menterwolde

Miranda Verdouw-
Geldrop-Mierlo

Nathalie
van der Zanden
Helmond

Hugo Polderman
Roosendaal

Broek
en

Martijn
Stekelenburg
Nieuwegein

Jacob Kes
Waterland

Peter Verschuren
Hoogezand-Sappemeer

Paul Weijmans
Nuenen

Björn Lugthart
Rijswijk

Paul Sterk
Weert

Bert Velthuis
Nijmegen

Roos van Gelderen
Leiden

Hennie Hemmes
Pekela

Arjo Klamer
Hilversum

Rein van Moorselaar
Bernheze

iske Helmer-
Englebert
Nijmegen

Peter
Lucassen
Gennep

Alex Mink
Arnhem

Alexander
van Steenderen
Schiedam

John
van den Heuvel
Lelystad

Nel Douw
Hoorn

Jos van der Horst
Smallerland

André Müller
Zuidplas

Kees Swagerman
Oldambt

Eric van den
Broek, Boxtel

Jan Burger
Wijk bij Duurstede

NB: Engbert Grundemann wordt (voorlopig?) toch geen wethouder. Na het maken van de foto trok de PvdA in Zutphen de stekker uit de onderhandelingen vanwege onenigheid met de onderhandelingspartner Burgerbelang.

LINKSVOOR **GEZELSCHAPSMENS EN LEVENSGENIETER**

John Kusters (49) is voorzitter van de SP Brunssum. Hij is getrouwd, heeft twee schoolgaande kinderen en werkt als steenhouwer bij een ambachtelijk natuursteenbedrijf. 'Wij maken oplossingen op maat, van keukenbladen bij particulieren tot een preekstoel in een kerk. Maar ook alle natuurstenen badkamers en vloeren bij Van der Valk komen bij ons vandaan.'

tekst Daniel de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Hoe lang ben je al lid?**

'Tweeënhalf jaar. Ik was boos over de afbraak van een school in onze wijk, vroeg de SP om hulp en werd meteen lid.'

› **Heb je hobby's?**

'Ik speel al jaren Zwarte Piet. Met een groepje enthousiaste vrijwilligers bij bejaardenhuizen, scholen, sportverenigingen, noem maar op. We willen voortaan jaarlijks ook een groot sinterklaasfeest organiseren voor kinderen die in de regio Parkstad onder de armoedegrens leven. Daarvoor hebben we een stichting opgericht, Nienoo.'

› **Zwarte Piet, geen andere kleuren?**

'Die discussie speelt hier nog niet zo, maar voor de toekomst sluit ik niets uit. Je moet trouwens niet denken aan een saaie traditionele Sint met twee Zwarte Pieten, hoor. Wij zijn beslist geen knechten. We nemen onze eigen disco mee en bouwen een feest.'

› **Wat is je favoriete plek op de wereld?**

'Een dorp in Tsjechië, zo klein dat ze er niet eens straatnamen hebben. De mensen zijn er hartelijk, het land is heuvelachtig en groen. Ideaal om je gedachten te laten gaan en niets te doen. Ik kan dat, niets doen.'

› **Leg eens uit?**

'Ik kan stress goed loslaten. Ik kan erg genieten van een goed gesprek bij een flesje wijn, ben een levengenieter. In goed gezelschap smaakt een boterhammetje met kaas net zo lekker als een vijfsterrendiner.'

› **Je bent een tevreden mens?**

'Ja. Ik zeg altijd: als je denkt dat het gras van de buurman groener is, dan moet je eens bij hem vandaan naar je eigen gras gaan kijken.' ●

‘MENSEN MAKEN TOTALITAIRE REGIMES ZELF MOGELIJK’

foto Bas Stoffelsen

SHARON LEEST

WIE SP-Tweede Kamerlid, woordvoerder
Economische Zaken en Justitie
LEEST *De Cirkel*, Dave Eggers, uitg. Lebowski

› Wat is het voor boek?

‘Een roman waarin de samenleving zich helemaal heeft overgeleverd aan *social media*, onder het motto: privacy is diefstal en geheimen zijn leugens. Hoofdpersoon Mae Holland doet er met overtuiging aan mee.’

› Zie je raakvlakken met de wet- en regelgeving rond privacy waar jij als Kamerlid mee te maken hebt?

‘Jazeker, in het boek willen mensen eigenlijk steeds minder privacy. Zo willen ze bijvoorbeeld kinderen chippen, om vermissing en ontvoering tegen te gaan. Zulke soort ingrijpende voorstellen hoor ik ook vaak voorbijkomen. Zo ligt er een voorstel in de Kamer voor het opslaan van alle kentekens van auto's op de snelwegen. Dat is privacy-schending en strijdig met het Europees recht. Maar ik ben bang dat onvoldoende mensen zich daar druk over maken.’

› Mae Holland is ook vrij onverschillig over het vrijgeven van al haar persoonlijke informatie.

‘Ik vond haar meer gestoord dan gelaten.

Haar onzekerheid en gebrek aan eigenwaarde maken dat ze zich steeds meer overgeeft aan het grote bedrijf *The Circle*. Ze is een soort Rupsje Nooitgenoeg. Ze wil steeds meer, zonder over de gevolgen van al die technologie na te denken.’

› Herkenbaar?

‘Wat heel duidelijk wordt uit het boek is dat mensen zelf totalitaire regimes mogelijk maken. Iedereen wil tegenwoordig steeds meer aandacht, snelheid en technologie, dat is wel een gevaarlijke ontwikkeling. De mens is ook gevoelig voor een soort leegte die, zoals bij Mae, een hang naar samenzijn en contact oproept. Bedrijven als Google en Facebook spelen daarop in.’

› Schuilt daarin het gevaar van de technologie?’

› Wel een beetje. De technologie wordt gemaakt door wereldverbeteraars, het is geen boze opzet. Maar de hang naar perfectie isoleert alles wat anders is. Technologie maakt dat je meteen ziet wat afwijkt. En het groepsoordeel is online heel sterk. Collectieve verontwaardiging laait bijvoorbeeld snel op, mensen laten even weten dat ze iets niet “*liken*” en gaan daarna weer over tot de orde van de dag. Die onnadenkendheid komt ook in het boek duidelijk naar voren.’

› Mae laat zich de hele dag filmen. Is die ultieme openheid wenselijk?

‘Zakelijk gezien ben ik heel open en transparant. Dat moet ook als politica. Maar als het om persoonlijke dingen gaat is het heel belangrijk te beseffen dat social media leuk en handig kunnen zijn, maar dat je altijd moet nadenken over wat je post.’

› Wat is de rol van de politiek hierin?

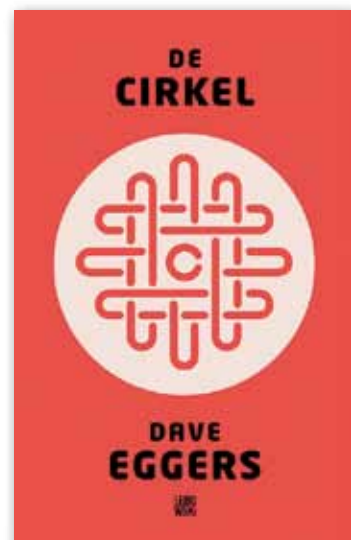
‘Onze huidige normen zijn belangrijk maar ook veranderlijk. Het is belangrijk dat we

aan bepaalde waarden vasthouden. Privacy is verankerd in het grondrecht en strafrecht, maar er moet nog veel gebeuren. Veel mensen zijn zich niet bewust van de gevaren van een gebrek aan privacy. De overheid heeft hierin een belangrijke taak, we moeten mensen voorlichten over het belang van databescherming en wetten zo vormgeven dat we burgers beschermen.’

› Wat blijft je bij van het boek?

‘Het is misschien geen literair meesterwerk zoals 1984, maar het was af en toe heel confronterend. Het boek laat duidelijk zien wat er kan gebeuren als we steeds maar meer willen. Een maatschappij van Rupsjes Nooitgenoeg is een rare en heel onwenselijke samenleving.’

tekst Claire Jansen

‘Veel mensen zijn zich niet bewust van de gevaren van een gebrek aan privacy’

DOORLOPENDE MACTHTIGING

BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)*: _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Tribune juni 2014

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

MOTORBENDES

De afgelopen weken zijn motorrijders in het algemeen en 'biker-bendes' in het bijzonder veel in het nieuws geweest. Motorrijders worden daarbij vrijwel exclusief weggezet als criminelen en het gaat zelfs zo ver dat het dragen van een leren motorjack al genoeg is om lastig gevallen te worden door de politie. Als we die denkwijze voortzetten, dan mag er vanaf nu niemand meer een voetbalwedstrijd bezoeken. Sterker nog, alle voetbalstadions moeten gauw gesloten worden omdat dat broedplaatsen van voetbalcriminelen en bendes zijn. Het dragen van een voetbalshirt moet overigens in het openbaar ook verboden worden! Verder moet de VVD ook gauw verboden worden en moet het dragen van een pak en een stropdas als uiterst verdacht worden aangemerkt. Er zijn immers recentelijk wat voorvallen geweest met VVD-politici en witteboordencriminaliteit. Het moge duidelijk zijn dat deze onzinredeneringen

nergens op slaan maar waarom komen Nederlandse politici en de media er dan wel consequent mee weg?

Dries Bessels, Amsterdam

LOBBYISTEN

Verreweg het grootste deel van de door het Europelement geproduceerde regelgeving is economisch, niet zelden voorgelukkig door lobbyisten. Het merendeel daarvan is afkomstig uit de financiële sector, evenals de vele experts in de adviescommissies. Zij helpen mee in het scheppen van een politieke blikvernuwing waardoor het continentaal sociaal-cultureel erfgoed ernstig in gevaar komt. Wil de Brusselse loge van vrijmarkt-adepten nog enige geloofwaardigheid hebben als politiek instituut, dan zijn de lobbyisten de eersten die een schop onder de kont moeten krijgen. Dergelijke uitzon-

PRIKBORD@SP.NL

of stuur een brief naar
Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort

derlijke privileges horen niet thuis in een eerlijk democratisch proces. Dankzij hen is de democratische besluitvorming gereduceerd tot onderonsjes in de wandelgangen.

Johan Nijzink, Nijverdal

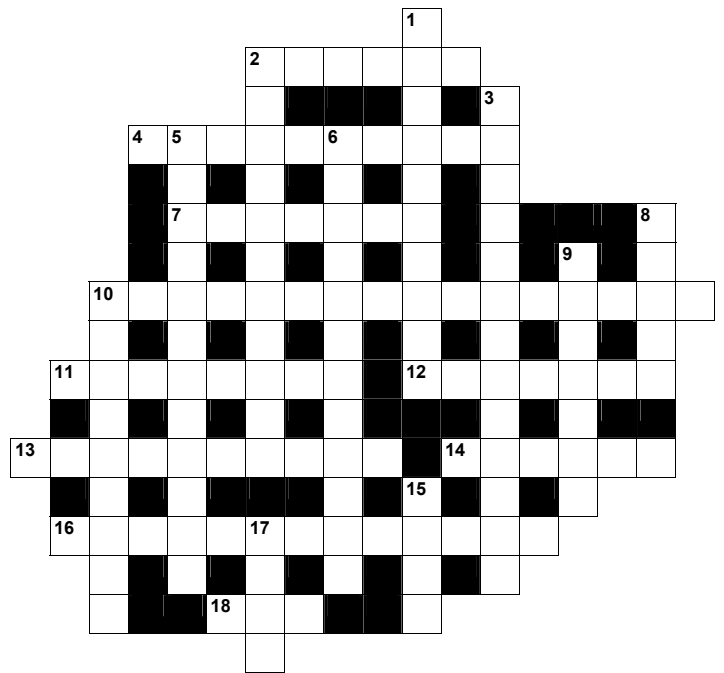
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 2 Gezanik van een veehouder. (6) 4 Hier gegarandeerd nog (een) vuur(tje) in de winkel. (10) 7 In de buurt van een poëtisch insect. (7)
 10 Dexter, Hannibal Lecter en Walter White. (16) 11 Fijngevoelig handenwasmiddel. (8) 12 Apparaat is gesloten. (7)
 13 Jutter jat ook het zand. (10) 14 Zeer precies bij het veters knopen. (6)
 16 Vruchtendrank? (13) 18 Dorp is gespiegeld gewoon hetzelfde. (3)

Verticaal

- 1 Ideale touretappe voor alpinisten. (10) 2 Kapper drijft de spot met idiote klant. (11) 3 Die fonteinen houden u voor de gek. (13)
 5 Vervoer voor verzetsstrijders. (12) 6 Schreeuwerige parasieten beëindigen de zin. (12) 8 Maand welke bedrieglijk begint. (5) 9 Kerkdienst begint niet op tijd. (7) 10 Vet en viezig hondje. (9) 15 De vis heeft toegehapt. (4)
 17 Neemt ternauwernood een slokje. (4)

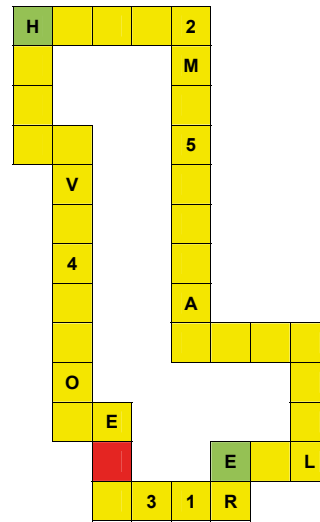
HOOFDSTAART

De HoofdStaart bestaat uit a) de Hints, waarbij uit iedere hint steeds een havenplaatsnaam gevonden moet worden. Deze moet dan ingevuld worden in b) het Diagram. Er zullen zich twee 'slangen' vormen die beginnen op dezelfde positie (linksboven, bij de 'H') en later weer samenkomen (bij de 'E'). De laatste letter van een stad is de eerste letter van de volgende stad. Een paar controleletters zijn al ingevuld. Plaats de letters die in de genummerde vakjes komen op volgorde (1, 2 etc.) als het Puzzelwoord – dat is de oplossing! Veel puzzelplezier.

Hints

NOOT de hints staan in willekeurige volgorde.

- Leven als God - maar gesticht door de Grieken.
- 'La Porte Océane'.
- Heeft typisch Engelse buitenkant.
- Het Technion werd hier in 1924 door o.a. Einstein opgericht.
- Iemand de Beatles gezien?
- De meeste nationaliteiten ter wereld.

Puzzelwoord				
1	2	3	4	5

OPLOSSINGEN MEI 2014

CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 3) Waterpijp 5) Bas 7) Gevoelsmens 9) Kamerarrest 11) Schietclub
 14) Over15) Zwerfvuil 17) Blokkade 18) Cobra.

Verticaal

- 1) HDTV 2) Rij-instructeur 3) Waaghals 4) Isis 5) Biels 6) Beladen
 8) Vlechtwerk 10) Tab 12) Ufoloog 13) Kever 15) Zool 16) Fado.

TUIMELAAR

- 1) Arbeidskosten en 2) Binnenskamers.

De winnaar van mei is Durk Visser uit Sommelsdijk.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 2 juli 2014 naar de puzzelredactie van de Tribune;

Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

